

Taina Arjanne

Osallisuuden johtaminen

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Kulttuurituottaja Ylempi AMK
Kulttuurituotannon tutkinto-ohjelma
Opinnäytetyö
29.4.2024

Tiivistelmä

Tekijä:	Taina Arjanne
Otsikko:	Osallisuuden johtaminen
Sivumäärä:	54 sivua + 4 liitettä
Aika:	29.4.2024
Tutkinto:	Kulttuurituottaja Ylempi AMK
Tutkinto-ohjelma:	Kulttuurituotannon tutkinto-ohjelma
Ohjaaja(t):	YTT, FL Katri Halonen

Opinnäytetyössä perehdytään osallisuuden kokemukseen, kokemuksen syvyyteen ja osallisuuden johtamiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on ymmärtää johtamistapaa, joka vaikuttaa yhteisön sitoutumiseen. Kehittämistyön tutkimuskysymys on: mitkä tekijät vaikuttavat yhteisön osallisuuden kokemukseen ja sitoutuneisuuteen yhteisössä ja mikä merkitys osallisuuteen on koulutuksen kautta syntyneellä arvopohjaisella yhteisöllä ja suhteessa muihin toimijoihin vastaavalla toimialalla.

Opinnäytetyön aineisto on kerätty kyselytutkimuksen, haastattelujen, havaintoanalyysin ja fasilitoidun työpajan menetelmillä. Opinnäytetyön tuloksena on syntynyt ymmärrys yhteisöllisyydestä yrityksen kilpailutekijänä, johtajuuden roolista osallisuuden kokemuksen vahvistamisessa ja tavoista, joilla kokemusta voi johtaa.

Opinnäytetyötä ohjaavina viitekehyksinä on käytetty osallisuuden portaita ja elämyskolmiota.

Avainsanat: osallisuus, ryhmädynamiikka, yhteisöllisyys, yhteenkuuluvuus, vastuullisuus, vastavuoroisuus, ulkopuolisuus, lojallius, jäsenyys, dialogisuus. proaktiivisuus

---

Tämän opinnäytetyön alkuperä on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla

Abstract

Author: Taina Arjanne
Title: Inclusive Management
Number of Pages: 54 + 4 appendices
Date: 29 April 2024

Degree: Master of Culture and Arts (Cultural Management)
Degree Programme: Cultural Management
Instructor(s): Katri Halonen, Principal Lecturer

The thesis delves into the experience of participation, the depth of such experience, and the leadership thereof. Its overarching aim is to comprehend leadership approaches impacting community commitment. The research question guiding the developmental work is: What factors influence community participation experience and commitment within a community, and what role does a value-based community, cultivated through education, play in comparison to other stakeholders within a similar sector?

Data for the thesis has been garnered through methodologies including survey research, interviews, observational analysis, and facilitated workshops. The culmination of this effort yields an appreciation for community as a competitive asset for businesses, the pivotal role of leadership in reinforcing participation experiences, and strategies for effective leadership of such experiences.

The thesis is underpinned by the conceptual frameworks of participation hierarchies and the experience triangle.

Keywords: participation, group dynamics, community, solidarity, responsibility, reciprocity, alienation, loyalty, membership, dialogism, proactivity

---

The originality of this thesis has been checked using Turnitin Originality Check service.

1	Johdanto	1
2	Tommy Hellsten –instituutti Oy	2
2.1	Tommy Hellsten -instituutti Oy:n historia	2
2.2	Tommy Hellsten -instituutti Oy:n filosofia ja arvopohja	4
2.3	Tommy Hellsten -instituutti Oy:n yhteisö	5
3	Yhteisöllisyyden kokemus yrityksen menestystekijänä	7
3.1	Mitä yhteisöllisyys tarkoittaa?	7
3.2	Osallisuuden kokemus	8
3.3	Sitoutuminen yhteisöön	12
3.3.1	Elämyskolmiomallin peruselementit	13
3.3.2	Kokemuksen tasot	14
3.4	Kokemuksen johtaminen	15
3.5	Johtaja yhteisön rakentajana	16
4	Tutkimusmenetelmät	17
4.1	Lähestymistapa	17
4.2	Kyselytutkimus	18
4.3	Haastattelut	18
4.4	Havainnointi	19
4.5	Tulevaisuuden muistelu	22
4.6	Toimitusjohtajan rooli Ihminen tavattavissa -yhteisössä	23
5	Tutkimustyön tuloksia	24
5.1	Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminta	32
5.2	Osallisuuden portaan Ihminen tavattavissa -yhteisössä	33
5.3	Elämyskolmiomalli Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminnassa	36
5.3.1	Yksilöllisyys Ihminen tavattavissa -yhteisössä	37
5.3.2	Aitous Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksissa	37
5.3.3	Tarinat Ihminen tavattavissa -yhteisössä	39
5.3.4	Moniaistillisuus	41
5.3.5	Kontrasti/yllätyksellisyys	44
5.3.6	Vuorovaikutus	46
5.3.7	Kokemuksen syvyys	48
6	Ehdotuksia yhteisön osallisuuden johtamiseen	49
6.1	Yhteisön johtamisen roolien selkiyttäminen	51

6.2	Kokemuksen johtamisen ymmärtäminen	52
7	Pohdinta	53
	Lähteet	55
	Aineisto	56
	Liitteet	57
	Liite 1 Kyselytutkimuksen kysymykset	
	Liite 2 Havaintoanalyysin kategoriat	
	Liite 3 Fasilitoidun työpajan suunnitelma	
	Liite 4. Fasilitoidun tilaisuuden raportti	

1 Johdanto

Mitä eroa on yhteisön ja organisaation johtamisella? Yhteisöön kuulumisen perustuu vapaaehtoisuuteen ja organisaatiossa, tässä yhteydessä työyhteisössä, kuulumisen perustuu sopimukseen. Entä mitä yhteistä yhteisön ja organisaation johtamisessa on? Luovien alojen johtaminen rakentuu tänä päivänä vaihtuviin organisaation jäseniin ja lyhyisiin työsuhteisiin. Yhteisöjen yhteisölliseen toimintaan osallistuvien joukko on myös heterogeeninen. Ryhmiin liittyminen perustuu luottamukseen, jonka rakentuminen vie aikaa. Lyhyen aikaa jäsenistöltään muuttumattomina toimivien ryhmien luottamuksen rakentaminen on sekä yhteisössä, että organisaatiossa johtajuuden suurin haaste ja mahdollisuus.

Tämän kehittämistyön tavoitteena on Tommy Hellsten -instituutti Oy:n Ihminen tavattavissa -yhteisön sitoutuneisuuden ja motivaatiotekijöiden ymmärtäminen ja toiminnan aktivoiminen. Yritykselle ehdotetaan kehittämistyön tuloksena toimenpiteitä yhteisön toiminnan laajentamiseksi ja yhteisön jäsenten aktivoimiseksi toiminnassa.

Kehittämistyön kohteena on arvopohjaisesti toimivan koulutusyrityksen toimiva yhteisö, joka muodostuu koulutusyrityksen nykyisistä ja jo koulutuksensa päättäneistä asiakkaista: Tommy Hellsten -instituutti oy:n Ihminen tavattavissa -koulutusohjelman opiskelijoista ja koulutusohjelman myötä Ihminen tavattavissa -terapeuteiksi ITT® valmistuneista.

Kehittämistyössä pyritään ymmärtämään osallisuuden ja sitoutumisen nykyinen tila Ihminen tavattavissa -yhteisössä ja pohtimaan keinoja, jolla osallisuuden ja sitoutumisen tilaa voidaan pitää yllä ja vahvistaa. Kehitystyö käynnistettiin anonyymillä asiakaskyselyllä yhteisön jäsenille. Kyselyssä kartoitettiin sitoutumisen ja osallisuuden kokemuksen nykytilaa. Sitoutumisen tilaa ja osallisuuden kokemusta havainnoitiin myös yhteisölle 8.10.2023 järjestetyn tilaisuuden valokuvia ja tilaisuuden jälkeen sisäisesti ja yhteisön ulkopuolella jaettujen sosiaalisen median kirjoituksia analysoimalla. Lisäksi pohjoisen Suomen alueella toimiville

yhteisön jäsenille järjestettiin työpaja, jossa arvioitiin fyysisen etäisyyden vaikutusta sitoutumiseen ja osallisuuden kokemukseen. Työpajassa pohdittiin myös alueellisen toiminnan merkitystä sitoutumisen vahvistamiseksi.

Kehittämistyön tutkimuskysymys on: mitkä tekijät vaikuttavat Ihminen tavattavissa -yhteisön osallisuuden kokemukseen ja sitoutuneisuuteen ja mitä Ihminen tavattavissa -koulutuksen kautta syntyneen yhteisön merkitys tarkoittaa suhteessa muihin terapiakoulutusta tarjoaviin toimijoihin toimialalla.

Olen toiminut Tommy Hellsten -instituutti Oy:n toimitusjohtajana 10 vuotta. Työnkuvaani on kuulunut alusta alkaen yrityksen viestintä ja vastuu viestinnän sisällön tuottamisesta sosiaalisen median kanaviin ja www.ihminentavattavissa.fi sivustolle. Viestinnän sisällön operatiivisessa tuottamisessa on mukana joukko alan ammattilaisia ja Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenet. Toimenkuvani liittyy olennaiselta osin vuorovaikutukseen Ihminen tavattavissa -yhteisön kanssa.

Tässä työssä pyrin ymmärtämään ja jakamaan ymmärrystä siitä, kuinka osallisuuden kokemusta voi johtaa. Johtajuus on vaikuttamista ja vaikuttaminen viestintää. Yhteisön sisäinen sitoutuminen ja kokemus osallisuudesta vahvistavat koulutuksen merkitystä ja uskottavuutta yhteisön ulkopuolella. Koulutuksen käyneiden henkilökohtainen muutos näyttäytyy muutoksena heidän vuorovaikutuksessaan ja osallisuuden kokemuksen vahvistuessa myös vuorovaikutuksessa yhteisön ulkopuolella.

2 Tommy Hellsten –instituutti Oy

2.1 Tommy Hellsten -instituutti Oy:n historia

Tommy Hellsten -instituutti Oy perustettiin vuonna 1991, kun Tommy Hellstenin ensimmäinen teos Virtahepo olohuoneessa ilmestyi. Vuonna 1991 perustettu perheyritys kantoi aluksi nimeä Perhekonsultit ja sen liiketoiminta rakentui kus-

tannustoiminnasta sekä ryhmä- ja yksilöterapiapalveluista. Yritys järjesti terapeutteja ryhmiä alkoholistien läheisille ja Tommy Hellsten toimi myös terapeutina yksityishenkilöille.

Alkoholistien läheisten ryhmistä saadun kokemuksen perusteella Tommy Hellsten halusi laajentaa kouluttajakollegansa Irene Kristerin kanssa kokemuksensa kaikille yksityisasiakkaille tarjottavaksi koulutuskonseptiksi.

Vuonna 2006 Addicta Oy Ab nimellä toimiva yritys alkoi kehittää TEKESin (Teknologian kehittämiskeskus nykyisin Business Finland) myöntämällä kehittämisrahoituksella nykyistä Ihminen tavattavissa -koulutusohjelmaa. Ensimmäinen koulutusryhmä aloitti kehittämistyön tuloksena syntyneen koulutuksen vuonna 2007.

Koulutus toteutettiin pilottina myös työyhteisölle osuuspankkiryhmässä yhteistyössä yritysconsulttiyhtiö Informatum Oy:n kanssa. Toimivan ja vaikuttavan pilottikoulutuksen seurauksena syntyi ajatus tarjota koulutusta myös laajemmin työyhteisöille ja Addicta Oy Ab osti tarkoitusta varten yritysconsultoinnin yhteiskumppaninsa Informatum Oy:n.

Yritysconsultointiyhtiön henkilökunta ei sitoutunut uuteen tuotteeseen, vaan halusi jatkaa omilla aiemmin käytössä olleilla tuotteillaan irrottautuen yrityksestä. Yrityskauppa osoittautui epäonnistuneeksi, yritykset sulautettiin ja Addicta Oy Ab jatkoi koulutuksen tarjoamista yksityishenkilöille.

Vuoteen 2015 saakka koulutusryhmiä käynnistettiin enintään yksi vuodessa. Liiketoiminta alkoi kasvaa ensin vähintään kahdella aloittavalla koulutusryhmällä ja irtautui vuonna 2016 terapiatyöstä ja kustannustoiminnasta omaksi liiketoiminnakseen. Kustannustoiminta ja terapiatyö siirtyivät erilliseen yhtiöön Tommy Hellstenin henkilökohtaiseksi liiketoiminnaksi.

Nyt vuonna 2024 koulutusryhmiä käynnistetään vähintään 6 vuosittain. Koulutusliiketoiminnan liikevaihto on kuusinkertaistunut vuodesta 2015 ja yrityksen kasvu on rahoitettu ilman ulkopuolista apua. Vuosien aikana kahden kouluttajan

työyhteisöstä on kasvettu 11:sta kouluttajan ja 3:n vierailevan asiantuntijan yhteisöksi.

2.2 Tommy Hellsten -instituutti Oy:n filosofia ja arvopohja

Tommy Hellsten -instituutti Oy:n arvopohja perustuu ajatukseen synnyttää vastakulttuuria ihmisyyttä alas ajavalle valtakulttuurille. Tavoitteena on ollut avartaa käsitystä ihmisyydestä ja synnyttää ihmisyyttä ymmärtävää kulttuuria - nostaa ihminen yhteiskunnallisesti keskiöön.

Tommy Hellsten on koulutukseltaan teologi ja kirjoittanut yli 30 elämäkatsomuksellista kirjaa perustuen ihmisyyttä kunnioittavaan arvopohjaan.

Tommy'n henkilökohtaisen kirjoista tutun arvopohjaisen terapiatyön ja yhä kasvavan terapiakysynnän vuoksi syntyi tarve koulutuksen perustamiselle ja terapeuttien kouluttamiselle Tommy'n rinnalle niin, että kasvavalle kysynnälle syntyi tarjontaa ja terapiaa tarvitsevat asiakkaat tulisivat arvopohjaisesti ja hyväksyvästi ihmisinä kohdatuiksi.

Tommy Hellsten -instituutin Ihminen tavattavissa -koulutusohjelma on suunniteltu integroimaan teologia ja psykologia - hengellisyys ja ymmärrys. Psykologisen tulokulman koulutuksen sisältöön luo psykologi Mathias Hellsten. Hengellisyys ei sisällä uskonnollista tulokulmaa eikä psykologia sulje pois kehon ja mielen yhteyttä.

Tommy Hellsten -instituutti Oy:n tuote on koulutusohjelma, joka sisältää kaksi osaa. Ensimmäinen osa, Ihminen tavattavissa -kasvuohjelma on yksityishenkilöille suunnattu ammatillinen lisäkoulutus. Koulutus on itsetuntemuksen ja tietoisuuden syventämiseen keskittyvä koulutusohjelma. Koulutus lisää tietoisuus-, tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä parantaa psykologisten prosessien ymmärtämistä sekä itsessä, että muissa ihmisissä. Ihminen tavattavissa -kasvuohjelman kesto noin kaksi vuotta.

Toinen osa, Ihminen tavattavissa -terapiakoulutus, antaa valmiudet ihmisen kasvua ja eheytymistä tukevaan ammatilliseen vuorovaikutukseen. Koulutuksen

suorittaneet voivat toimia terapeutin ammatissa tai hyödyntää koulutuksesta saamiaan taitoja aiemmassa ammatissaan. Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksessa opiskelevat oppivat ihmisyyttä kunnioittavan johtajuuden, sekä luottamusta ja turvallisuutta yhteisöissä kasvattavat tiimityöskentely- ja asiakaspalvelutaidot. Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksen kesto on noin kaksi vuotta ja koulutuksen pohjakoulutusvaatimus on hyväksytty Ihminen tavattavissa -kasvuohjelman suorittaminen.

Koulutus toteutetaan enintään 16 opiskelijan koulutusryhmissä, joita ohjaa Ihminen tavattavissa -kasvuohjelmassa aina kaksi kouluttajaa. Koulutusohjelman perustaja ja pääomistaja Tommy Hellsten vieraillee kasvuohjelmassa ulkopuolisenä luennoitsijana. Koulutuksen aikana on 1 neljän päivän ja 15 kahden päivän mittaista lähiopetusjaksoa.

Ihminen tavattavissa -terapiakoulutus toteutetaan enintään 16 opiskelijan ryhmissä, joita ohjaa vaihtelevasti joko 1 tai 2 kouluttajaa. Koulutuksessa käytetään ryhmän oman kouluttajan lisäksi myös muita asiantuntijoita. Koulutuksen aikana on 16 kahden päivän mittaista lähiopetusjaksoa. [L]
[SEP]

2.3 Tommy Hellsten -instituutti Oy:n yhteisö

Tommy Hellsten –instituutti Oy:n yhteisöön, toisin sanoen Ihminen tavattavissa -yhteisöön kuuluu (13.3.2024) Facebookin suljetussa vain yhteisölle suunnatussa ryhmässä 344 Ihminen tavattavissa -opiskelijaa, Ihminen tavattavissa -kasvuohjelman suorittanutta tai valmistunutta Ihminen tavattavissa -terapeuttia ITT®. Kaikilla koulutuksen kokonaan tai osittain suorittaneilla opiskelijoilla ja valmistuneilla Ihminen tavattavissa -terapeuteilla ITT® on lupa liittyä yhteisöön. Yhteisöön kuuluminen ei edellytä suljettuun Facebook-ryhmään liittymistä, mutta yhteisön toiminnasta tiedotetaan vain tässä kanavassa. Koulutusryhmillä (kasvuohjelman ja terapiakoulutuksen käynnissä olevat tai koulutuksensa jo päättäneet opiskeluryhmät) on myös omia, heidän itse ylläpitämiään sosiaalisen media kanavia, joissa on lupa tiedottaa yhteisöllisestä toiminnastamme.

Tommy Hellsten -instituutti Oy:n Ihminen tavattavissa -kasvuohjelmassa on opiskellut vuodesta 2007 alkaen 485 opiskelijaa. Koulutuksen hinta on 11400 € sisältäen arvonlisäveron. Koulutuksen maksaja voi olla opiskelija henkilökohtaisesti, opiskelijan yritys tai opiskelijan työnantaja. Tommy Hellsten -instituutti Oy ei ole hakeutunut opetushallituksen hyväksymäksi oppilaitokseksi. Opetushallituksen myöntämän statuksen puuteen vuoksi Instituutin opiskelijat eivät voi saada yhteiskunnallista opinto- tai aikuiskoulutustukea opintojensa kustannuksiin.

Ihminen tavattavissa -kasvuohjelmassa opiskelleista hieman yli puolet jatkaa Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksessa. Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksen suorittaneista noin puolet käyttää taitojaan ammatillisena lisäkoulutuksena omassa ammatissaan ja toinen puoli toimii Ihminen tavattavissa -terapeutin ITT® ammatissa, joko osa- tai kokoaikaisesti. Nykyisin, yrityksen kasvun myötä, terapeutteja valmistuu vuosittain noin 30.

Tommy Hellsten -instituutti Oy toimii vapaassa kouluttajien kentässä. Se tarkoittaa, että yrityksellä ei ole oppilaitosstatusta, eikä terapeuttien toiminta kuulu Valviran valvonnan alaisuuteen kuten psykologien tai psykoterapeuttien. Ymmärrän, että Tommy Hellsten -instituutti Oy:n kanssa samalla toimialalla toimiviksi toimijoiksi voidaan katsoa ne terapeuttisen alan koulutusta tarjoavat tahot, jotka kouluttavat terapeutteja, joiden vastaanotolle ei päädytä psykiatrian läheteellä, vaan asiakas itse valitsee ja myös kustantaa oman terapiansa.

Tutustuin tässä opinnäytetyössäni kuuteen eri terapiasuuntaukseen, jotka nojaavat samoin kuin Ihminen tavattavissa -terapia teoreettiseen tai useampiin teoreettisiin tietoihin ja alan tutkimukseen koulutuksessaan. Tarkasteltavia terapiasuuntauksia ovat lyhytterapia, ratkaisukeskeinen terapia, psykosynteesiterapia, hahmoterapia, logoterapia ja perhekonstellaatioterapia.

3 Yhteisöllisyyden kokemus yrityksen menestystekijänä

Yrityksen menetyksen ja jatkuvuuden perustana on vakaa taloudellinen pohja. Vahvasti arvopohjaisten yritysten, kuten Tommy Hellsten -instituutti Oy:n menestys perustuu taloudellisen vakauden lisäksi myös eettisesti kestävään arvopohjaan. Jotta arvoilla olisi merkitystä, niiden täytyy olla jaettevissa yhteisesti, yhteisöllisesti. Arvot ja yhteisöllisyys liitetään vahvasti yhteen niin yritysmaailmassa kuin julkisten toimijoiden keskuudessakin.

3.1 Mitä yhteisöllisyys tarkoittaa?

Yhteisöllisyys tarkoittaa kuulumista johonkin yhteisöön esimerkiksi perheeseen, työyhteisöön, seuraan tai yhdistykseen, joka jakaa vuorovaikutuksessa yhteisön jäsenten kanssa jotain yhteistä, yhdessä luotua kulttuuria.

Opetushallitus kuvaa yhteisöllisyyden vaikutusta sivustollaan näin: ”Yhteisöllisyys lisää yksilön sosiaalista pääomaa ja vaatii syntyäkseen yhteisön jäsenten tai eri ryhmien jäsenten keskinäistä luottamusta, avointa kommunikaatiota, vuorovaikutusta ja osallistumista. Yhteisöllisyyden kehittymisessä yksilöiden kokemat tunteet ovat tärkeässä asemassa.” (Opetushallitus, 2024).

Sitra toteaa, että yhteisöllisyys pitää yhteiskunnan koossa ja kuvaa yhteisöllisyyttä näin: ”Yksilön ja yhteiskunnan välinen suhde pohjautuu yhteisyyden tunteelle. Se pitää yhteiskunnat koossa. Yhteisöllisyys, yhteisöt ja yhteisöllinen elämä ovatkin välttämättömiä ihmisen olemassaololle ja toiminnalle.

Perinteisesti ihmiset mieltävät yhteisöksi perheen, suvun, kylän ja heimon. Yhteisöllisyys voi siis liittyä paikkaan tai aiheeseen. Kaupungistuminen on kuitenkin lisännyt persoonattomuutta, ja monet ovat kadottaneet yhteisöllisyyden tunteen. Nykyajan heimoja syntyy esimerkiksi yhteisen harrastuksen, ajattelutavan tai toiminnan pariin netin virtuaaliyhteisöissä.

Jotta kestävyyttä voidaan edistää yhteisöissä, pitää ymmärtää, miten ne toimivat. Osana yhteisöä me ihmiset toimimme eri rooleissa, jotka kaikki vaikuttavat päätöksentekoomme ja suhtautumiseemme eri asioihin.” (Sitra, 2024).

Moderneja yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä kuvaa uusheimolaisuus. Uusheimolaisuutta on analysoinut pisimmälle Michel Maffessoli, joka katsoo uusien heimojen olevan voimakkaasti emotionaalisia vastakohtana kaupallisteollisen yhteiskunnan muodollisesti asiakeskeisille organisaatioille. Niin sanottujen uusheimojen perustana on yksiön tilapäisempi tai pysyvämpi sulautuminen yhteisöön, joka tapahtuu emotionaalisiin perustein, elämyksellisesti ja monissa tapauksissa jopa intohimoisesti ja ekstaattisesti. Yhteisön muodostuminen syntyy siitä, että halutaan elää turvallisessa ympäristössä. Sosiaalinen vuorovaikutteisuus, jota kutsutaan myös “me”- ilmiöksi, saa aikaan yhteisön muodostumiseen tarvittavan samaistumisen toiseen ihmiseen. Uuden yhteisöllisyyden ominaisuutena tunnistetaan luottamus (Jarva, 2000).

3.2 Osallisuuden kokemus

Osallisuuden kokemusta voidaan kuvata Harry Shierin (Shier, 2001) luomalla osallisuuden portaikolla. Portaikon tavoitteena on toimia työkaluna käytännön vuorovaikutuksessa ja auttaa tarkastelemaan osallisuuden prosessin erilaisia vuorovaikutuksen kokemuksia.

Shierin luoma malli on alun alkaen rakennettu aikuisten ja lasten välisen vuorovaikutuksen rakentumisen kuvaamiseksi. Sitoutuneisuutta toimintaan kuvataan mallissa (Kuvio 1.) vasemmalta oikealle horisontaalisessa suunnassa.

Shierin mallin mukaan horisontaalisesti taulukkoon kuvattu ensimmäinen taso kuvaa avautumista. Avautumisen tasolla hyväksytään yhteisen työskentelyn periaatteet ja sitoudutaan toimimaan yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Toinen taulukon horisontaalinen taso kuvaa tässä sitoutumisen mallissa mahdollistamista. Mahdollistamisen tasolla on luotu edellytykset yksilön tai yhteisön toiminnalle. Edellytyksiä voivat olla esimerkiksi resurssit, taidot tai tiedot.

Kolmatta horisontaalista taulukon osaa kuvaa velvoite. Velvoite tarkoittaa, että yhteisesti hyväksytty yhteisön toimintatapa velvoittaa työntekijöitä toimimaan yhteisössä tämän toimintatavan mukaisesti. Sitoutuminen yhteisöön on tällä tasolla saavutettu.

Kuvio 1. Osallisuuden portaat (Shier 2001, suom. Leinonen 2010)

Sitoutuneisuutta kuvaavilla tasoilla esitetyt kysymykset auttavat johtajaa ja yhteisöä tarkistamaan omia tarkoituksiaan, ymmärtämään omaa valmiutta yhteisöön sitoutumiseen ja kuuntelemaan ja arvostamaan yhteisön näkemyksiä uteli-aasti ja moninäköalaisesti.

Vertikaalisesti alhaalta ylöspäin etenevän portaikon ensimmäisellä tasolla yhteisön jäsenille annetaan mahdollisuus ja luodaan puitteet tulla kuulluiksi, jos heillä itsellään on tahtoa ja sanottavaa.

Vertikaalisesti toisella tasolla yhteisön jäseniä rohkaistaan jakamaan ajatuksi-aan, näkemyksiään ja mielipiteitään yhteisössä ja jakamiselle tarjotaan mahdollisuuksia tukemalla ja kannustamalla osallistumista.

Kolmannella vertikaalisella tasolla yhteisön jäsenten tarpeet ja ehdotukset huomioidaan yhteisön toiminnassa. Kolmannella osallisuuden tasolla on myös mahdollista etsiä yhdessä yhteisön kanssa vaihtoehtoja ehdotusten edistämiseksi yhteisön ulkopuolella, mikäli yhteisö ei itsessään ei voi vastata esille tuotuihin ja toivottuihin tarpeisiin.

Neljännellä tasolla yhteisön jäsenet otetaan mukaan päätöksentekoon. Alemmilla kolmella osallisuuden tasolla yhteisön jäsenillä on ollut mahdollisuus esittää mielipiteitä ja toiveita yhteisön toimintaan ja toiminnan kehittämiseen liittyen. Yhteisön jäsenten osallistuminen päätöksentekoon edellyttää yhteisöltä selkeää struktuuria ja avoimuutta niissä asioissa, joissa yhteisön jäsenillä on mahdollista olla mukana päätöksenteossa.

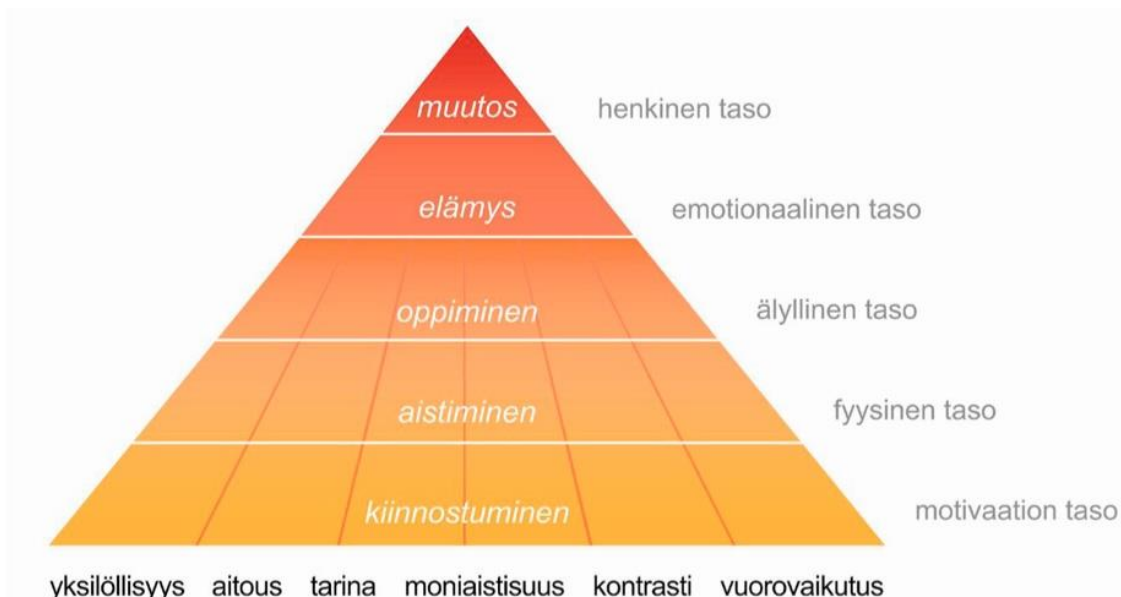
Ylimmällä osallisuuden portaikon viidennellä tasolla vastuu päätöksenteossa on jaettu. Koko yhteisölle on selkeää mitkä asiat päätetään yhteisesti ja mitkä asiat päätöksenteossa kuuluvat yhteisön taustalla toimivalle organisaatiolle. Viidennellä tasolla on huomioitava, että vallan ja vastuun jakautuminen toteutuu oikeudenmukaisesti. Johdolle (taustalla toimivalle organisaatiolle) kuuluvat juridiset ja toiminnalliset vastuut eivät voi valua yhteisölle. On toimittava avoimesti ja vastuullisesti. Valtaa on sekä organisaation, että yhteisön näkökulmista käytettävä oikeudenmukaisesti.

3.3 Sitoutuminen yhteisöön

Kokemus osallisuudesta vahvistaa tunnetta yhteisöön kuulumisesta. Osallisuuden kokemus on yhteisten arvojen ja kokemusten jakamista ja tunnetta tulla henkilökohtaisten näkemysten valossa hyväksytyksi ryhmässä. Rohkeus jakaa arvoja, kokemuksia ja näkemyksiä vaikuttaa yhteisöön sitoutumiseen. Yhteisen ymmärryksen lisääntyminen muuttaa omaa kokemusta ja tunteita (Lindroos & Segercrantz 2009, s.88). Parhaimmillaan ryhmässä hyväksytyksi tuleminen auttaa tuntemaan ja hyväksymään itsensä ja toiset ihmiset sellaisina kuin he ovat.

Ryhmän eli yhteisön myötä syntyneen hyväksynnän kautta mahdollistuu henkilökohtainen vuorovaikutuksellinen muutos, ulkopuolisuuden ja yksinäisyyden tunteen poistuminen ja muutoksen myötä tasapainoisempi henkilökohtainen elämä, joka heijastuu myös yhteisön ulkopuolelle, vahvistaa yhteisöä ja kutsuu myös uusia osallistujia yhteisön toimintaan.

Opinnäytetyöni teoria pohjautuu elämyskolmioon, joka visualisoi ja selittää asiakkaan motivoitumista, kiinnostumista, aistimista sekä tunne- ja muutokokemuksia.

Kuvio 2. Elämyskolmion malli, Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus (LEO Finland 2010)

Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus LEO loi Elämyskolmiomallin, jonka avulla voidaan arvioida ja kehittää tuotteiden ja palveluiden merkityksellisyyttä sen käyttäjille. Mallissa elämyksen elementit ovat kuvattu kahdesta eri näkökulmasta: tuotteen omat elementit ja asiakkaan oma kokemus.

Tämän teorian mukaan luomalla kokemukselle kuusi peruselementtiä, voidaan vaikuttaa palvelun merkityksellisyyteen ja vahvistaa toivotulle kokemukselle otollisia olosuhteita. Näiden kuuden elementin avulla asiakkaan kokemus etenee kiinnostuksen, fyysisen kokemisen ja oppimisen kautta kohti elämystä.

Elämyskolmiomallin kuusi peruselementtiä ovat yksilöllisyys, aitous, tarina, moniaistillisuus, kontrasti ja vuorovaikutus (Tarssanen 2009, s.24). Tarkastelen seuraavassa näitä Elämyskolmiomallin peruselementtejä.

3.3.1 Elämyskolmiomallin peruselementit

Yksilöllisyydellä tarkoitetaan ainutlaatuisuutta. Sellaista yhteisöllistä kokemusta, jota ei voi löytää muualta. Yhteisön jäsenelle se tarkoittaa, että hänen tarpeensa otetaan huomioon. Organisaatiolle jokaisen yhteisön jäsenen tarpeiden kuuntelu edellyttää joustavuutta, joka myös tukee ainutlaatuisuutta.

Aitoudella elämyskolmiossa tarkoitetaan tuotteen uskottavuutta. Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminta perustuu vahvaan arvopohjaan ja filosofiaan, joka kuvattiin aiemmin kohdassa 2.2. Asiakkaan aitouden kokemukseen vaikuttaa elämyskolmiomallin mukaan etenkin eettisyys ja aitous perustuu pelkästään asiakkaan kokemukseen toiminnasta tai tuotteesta. Yhteisön toiminnan tulee siis edustaa arvopohjaa ja filosofiaa, että yhteisön jäsenet voisivat kokea sen aidoksi ja totuudelliseksi. Ja jotta yhteisön toiminta on linjassa arvopohjan ja filosofian kanssa on yhteisöä myös johdettava arvopohjan mukaan.

Elämyskolmiomallin mukaan tarinan tarkoitus on liittää osia tuotteesta kokonaisuudeksi. Tarinan avulla rakennettu kokonaisuus antaa kokemukselle sisällön ja sosiaalisen merkityksen. Tarina auttaa ymmärtämään yhteisön toimintaa ja toiminnan sisältöä. Tarina siis liittää yhteisön jäsenet yhteen ja kirkastaa toiminnan tavoitetta.

Elämyskolmiomallin mukaan kokemuksen vaikuttavuutta voi parantaa, kun kokemus rakentuu useamman aistikokemuksen varaan. Ympäristön visuaalisuus, äänimaailma, tuoksut, maut ja tuntoaistimukset yhdessä syventävät kokemuksen merkitystä. Aistielämyksen tulee tukea kokemusta ja olla ymmärrettävä osana toimintaa - ei ristiriidassa arvojen tai toiminnan kanssa.

Elämyskolmiomallissa kontrastilla tarkoitetaan tavallisuudesta, arjesta, muusta osallistujan elämästä poikkeavaa kokemusta ja yllätyksellisyyttä. Poikkeavuus antaa mahdollisuuden tarkastella omaa elämää, itseään ja arkeaan erilaisesta tulokulmasta, laajemmasta näkökulmasta ja peilautuen toisten osallistujien todellisuudesta. Elämyskolmiomallin kuudes elementti on vuorovaikutus, joka on olennainen tekijä yhteisöllisyyden kokemisessa. Yhteisöllisen kuulumisen kokemus on osa kokemuksen merkityksellisyyttä. Yhteisön jäsenten välistä vuorovaikutusta tulee lisätä ja vaalia vuorovaikutuksen mahdollistamiseksi.

Vuorovaikutuksen esteenä ulkopuolisuuden tunne on yksin vahvimmista yhteisöön kuulumisen esteistä. Arvopohja voi olla yhteinen, mutta yhteisöön kuulumisen voi silti herättää ulkopuolisuuden tunnetta, pelkoa tai häpeää. Häpeä on introspektiivinen tunne eli se saa yksilön tarkkailemaan itseään ja omia ajatuksiinsa ja näin ollen kääntymään sisäänpäin (Flemming & Ojamaa 2023, s. 37)

3.3.2 Kokemuksen tasot

Ensimmäisellä horisontaalisella tasolla (Kuvio 2.) merkityksellinen kokemus toisin sanoen elämys perustuu osallistujan kiinnostuksen heräämiseen. Tilaisuuden ympäristö ja palvelun tai tilaisuuden sisältö resonoi asiakkaaseen älyllisellä tasolla. Ihminen tavattavissa -tilaisuuksiin jo aiemmin osallistuneilla yhteisön jäsenillä motivaatio osallistua syntyy myös tilaisuuksiin osallistuvien muiden henkilöiden tapaamisen mahdollisuudesta.

Elämyskolmion seuraavat tasot: fyysinen, älyllinen, emotionaalinen ja henkinen taso pureutuvat itse tapahtumaan ja varsinaiseen kokemukseen.

Fyysinen taso integroi osallistujan, toisin sanoen kokijan, tapahtuman ympäristöön. Fyysinen taso mittaa tapahtuman järjestelyihin ja osallistujan vastaanottamiseen liittyvien seikkojen toimivuutta. Ihminen tavattavissa -yhteisön alumuksissa järjestelyvastuu paikan päällä on pääosin järjestävien koulutusryhmien vastuulla ja vastuu on hoidettu hienosti osallistujien vastaanottamisella, ohjelmallisen osuuden juontamisella ja tarvittavien opastusten järjestämisellä osallistujille.

Älyllinen taso arvioi tapahtumaa ja tapahtuman luotettavuutta. Älyllisellä tasolla tarkastelemme ympäristöä sen luomien aistiärsykkeiden kautta. Päätämme mitä ajattelemme tai haluamme ajatella tapahtumasta - olemmeko tyytyväisiä vai emme. Älyllisellä tasolla meillä on mahdollista oppia tapahtumassa uusia asioita, kehittyä tapahtuman myötä ja saada uutta tietoa itsellemme merkityksellisistä asioista.

Varsinainen merkitys kokemuksesta syntyy positiivisesta tunnekokemuksesta elämyskolmion neljännellä, emotionaalisen tasolla. Elämyskolmiomallin mukaan kokemuksen emotionaalisen tason tavoittaminen edellyttää, että asiakas on kiinnostunut ja kokemukselle on luotu toimivat puitteet. Puitteiden tulee olla niin turvalliset, että tapahtumaan tai tilaisuuteen on mahdollista liittyä. Osanottajien ulkopuolisuuden tai häpeän tunteen aktivoitumiseen tulisi mahdollisuuksien mukaan kyetä vaikuttamaan.

Hyvä tapahtuma, palvelu tai kohtaaminen tarjoaa lisäksi oppimisen, oivaltamisen ja kehittymisen mahdollisuuksia. Kokemus integroituu henkiseksi, kun asiakas kokee oppineensa tai oivaltaneensa jotakin niin, että se vaikuttaa konkreettisenä muutoksena omassa elämässä ja arjessa.

3.4 Kokemuksen johtaminen

Kokemus tarkoittaa Tieteen termipankin mukaan tietoisuuden muotoa (Tieteen Termipankki, 2024). Wikipedia selittää, että kokemus tarkoittaa sellaisia tietoja, kykyjä ja taitoja selviytyä ympäristössä ja tehtävissä, jotka on hankittu vuorovaikutuksessa fyysikaaliseen todellisuuteen (Wikipedia, 2024).

Kohdassa 3.3. esitelty elämyskolmiomalli antaa teoreettisen mahdollisuuden vaikuttaa osallistujan tai yhteisön kokemukseen, vaikkakin kokemus on aina yksilöllinen tulkinta, joka ei aina vastaa todellisuutta tai todellisia tapahtumia, joista tulkinta on tehty.

Johtajana voi omilla vuorovaikutuksen keinoilla vaikuttaa merkityksellisyyden kokemuksen elementteihin ja mahdollistaa kokeminen kolmella ensimmäisellä horisontaalisella elämyskolmion tasolla. Tunteisiin tai elämää muuttaviin transformatiivisiin kokemuksiin tai henkilön sisäisen maailman kautta syntyviin kokemuksiin, joita kahden ylimmän tason saavuttaminen vaatii, on vaikea vaikuttaa. Kokijalla itsellään on niiden kokemusten syntymisessä merkittävä rooli.

3.5 Johtaja yhteisön rakentajana

Yhteisö viittaa ihmisten välisen vuorovaikutuksen tapaan, yhteisyyteen, ihmisten väliseen suhteeseen tai siihen, mikä on tietylle ihmisryhmälle yhteistä (Lehtonen 1990, s.29). Yhteisö on siis ryhmä ihmisiä, jotka jatkavat jotakin itselleen tärkeää. Ihminen tavattavissa -yhteisö jakaa saman arvopohjaisen, hyväksyvän ihmiskäsityksen. Johtaja luo yhteisön kulttuuria omalla arvopohjaisella toiminnallaan ja luomalla yhteisön struktuuria.

Johtaja on myös avainasemassa ohjaamassa yhteisön eli ryhmän välisiä dialogeja ja vaatimassa yhteisön sisäistä avoimuutta. Kokemus yhteisöllisyydestä ei synny pelkästään ryhmässä tai yhteisössä itsessään, vaan myös dialogeissa yhteisön jäsenten ja johdon välillä. Dialogi on keskeinen työväline, jota voidaan kuvata kääntymiseksi toisen puoleen häntä todellisesti ja aidosti arvostaen. Ryhmän omat vahvat, luovat puolet voivat löytyä vuoropuhelussa (Lindroos & Segercdantz, 2009 s.67).

Yhteisön ja yhteisöllisyyden merkitys on yksilölle valtava. Jos tämä ymmärretään, voimme kaikissa yhteiskunnan ryhmissä kokea ja mahdollistaa aidon vuorovaikutuksen (Lindroos & Segercdantz 2009 s.19).

Modernissa tavassa johtaa yhteisöä voidaan hyödyntää systeemistä johtamista. Systeeminen johtaminen on johtamista, joka tarkastelee organisaatiota systeeminä, jossa kaikki toiminnot ovat vuorovaikutuksessa keskenään (Seppälä & Raulo 2023 s.13). Systeeminen johtajuus on siis kokonaisuuksien ja niiden osien välisten suhteiden tarkastelua sekä pyrkimystä ymmärtää, tukea ja ohjata tiettyä systeemiä. Systeemin perusolemus tulee näkyväksi organisaatiokulttuurina, esimerkiksi siinä, millaista on vuorovaikutus yhteisössä.

4 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyöni on tutkimuksellista kehittämistä (Ojasalo & Moilanen & Ritolahti 2021, s 19.), jonka avulla pyritään ymmärtämään Ihminen tavattavissa -yhteisön merkitystä terapiakoulutusalan toimintakentässä, näkemään kuinka Ihminen tavattavissa -yhteisö toimii ja mitä yhteisö antaa jäsenilleen sekä pohtimaan kuinka Ihminen tavattavissa -yhteisöä voisi kehittää ja johtaa tulevaisuudessa.

4.1 Lähestymistapa

Tutkimuksen keskiössä ovat asiakkaat ja asiakkaiden kokemus Ihminen tavattavissa -yhteisöstä. Lähestymistavaksi oli sen vuoksi luontevinta valita tapaustutkimus. Heti aluksi laaditulla kyselyllä haluttiin tuottaa tietoa siitä millaisena yhteisönä Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenet kokevat juuri tämän yhteisön. Kokemuksia analysoitiin myös Tommy Hellsten -instituutin yhteisön tilaisuudessa tuotettua valokuva-aineistoa havainnoimalla. Saadaksemme paremman käsityksen yhteisön merkityksestä terapiakoulutuksen toimintakentässä tehtiin lisäksi myös haastatteluja toimintakentän eri terapiasuuntausten edustajille. Lisäksi halettiin kuulla yhteisön alueellisen toiminnan tarpeesta järjestämällä pohjoisessa Suomessa toimiville yhteisön edustajille työpaja tulevaisuuden muistelu -menetelmällä.

4.2 Kyselytutkimus

Kyselytutkimuksen kysymykset laadittiin kohdassa kolme esiteltyjen osallisuuden portaikon ja elämyskolmiomallin pohjalta. Kyselytutkimus toteutettiin joulukuun 2023 ja tammikuun 2024 aikana. Kyselytutkimuksella haettiin vastausta Ihminen tavattavissa -tilaisuuksien kokemuksen syvyyteen ja osallisuuden tasoon yhteisön toiminnassa (Kyselytutkimuksen tutkimuskysymykset (Liite 1.)).

Kyselytutkimus osoitettiin Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenille sosiaalisen median suljetussa ryhmässä jaetun kyselylinkin avulla. Vastaaminen kyselyyn oli vapaaehtoista ja vastaukset annettiin anonyyminä. Vastusentettiin jätettiin mahdollisuuksien mukaan tilaa vapaalle kommentoinnille, että myös laadullisen ja kehittävän palautteen antaminen olisi mahdollista.

Kyselytutkimuksen aineistoa analysoitiin arvioimalla kyselyyn vastanneiden aktiivisuutta Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminnassa, tahtoa liittyä ja olla osa Ihminen tavattavissa -yhteisöä ja Ihminen tavattavissa -yhteisön merkitystä vastaajille. Aineistoanalyysissä myös tarkasteltiin arvioitavien asioiden syvyyttä vastaajille. Kyselytutkimuksen vastukset jaoteltiin ensin osallisuuden portaikon mukaisesti ja jaotteluja tarkasteltiin vielä elämyskolmion horisontaalisin tasoihin yhdistäen.

4.3 Haastattelut

Saadakseni tietoja samalla toimialalla toimivien terapiakoulutusten yhteisöllisestä toiminnasta haastattelin seitsemää eri terapia-alan toimijaa, joista neljällä henkilöllä oli myös Ihminen tavattavissa -terapiakoulutus.

Haastattelut tehtiin etähaastatteluina 8.3. - 11.3.2024 välisenä aikana. Haastattelujen tavoitteena oli kartoittaa, onko muilla toimialan terapiakoulutuksen järjestäjillä koulutustahon ylläpitämää yhteisöllistä toimintaa. Ja mikäli koulutuksen järjestäjillä on yhteisöllistä toimintaa, miten se on organisoitu, millaista toiminta on ja kenelle toiminta on suunnattu.

Haastateltavina olivat ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti (Helsingin psykoterapiainstituutti) Linda Larsen, ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti Ulla Kokkola (Helsingin psykoterapiainstituutti), ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti Tuovi Kattelus (Lyhytterapiainstituutti), psykosynteesterapeutti ja HumaNovan (psykosynteeskoulutusta suomessa järjestänyt tahon toiminta päättynyt) koulutusjohtaja Chris-Marie Törnroos, hahmoterapeutti Marika Koho (Gestalt Institute of Scandinavia), logoterapeutti Jari Hellstén (Suomen logoterapiainstituutti) ja perhekons-tellaatioterapeutti Malla Hintsala (Savagito Liebermeister ja Tiedostamisen ja systeemisten terapioiden instituutti). Suluissa on mainittu tahot, joista haastatellut terapeutit ovat saaneet koulutuksensa.

Kaikki haastatellut henkilöt olivat minulle ennestään tuttuja ja suurimmalle osalle haastatelluista myös Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminta oli tuttua. Ennen haastatteluja tutustuin digitaaliseen, internetin kautta löytämäni, aineistoon terapiasuuntausten koulutustahoihin ja mahdolliseen yhteisölliseen toimintaan liittyen. Kysymykset oli siten helppoa asettaa suoraviivaisesti, jolloin vastaajat voivat suoraan todeta ja verrata edustamansa, muun kuin Ihminen tavattavissa -yhteisön, mahdollista yhteisöllistä toimintaa Ihminen tavattavissa -yhteisön toimintaan. Vastauksista voitiin tehdä suoria päätelmiä tuloksia varten.

4.4 Havainnointi

Havainnoinnilla tutkittiin yhteisön jäsenten kehonkieltä valokuvien avulla. Kuvaukset tehtiin yhteisölle järjestetyssä tapahtumassa Loviisassa Tommy Hellstenin kotona sunnuntaina 8.10.2023.

Havainnoinnin tarkoituksena oli ymmärtää tilaisuuteen osallistujien tahtoa kuulua osaksi ryhmää, liittymistä ryhmään, läsnäolon syvyyttä, keskittyneisyyttä muihin ryhmän jäseniin ja henkilökohtaista avoimuutta suhteessa ryhmään. Havainnoinnin mittaristoa käytettiin erikseen kuvissa, joissa voitiin tarkastella vain yhtä henkilöä. Kuvissa, joissa tarkasteltiin kahden henkilön välistä vuorovaikutusta ja kuvissa, joissa oli vuorovaikutuksessa kolme tai useampi henkilö. Kuvat jaettiin siis kolmeen ryhmään, joista jokaista tarkasteltiin samoilla kriteereillä. (Havaintoanalyysin kategoriat Liite 2.)

Tilaisuudessa yhteisön jäsenet oli kutsuttu tutustumaan Tommy Hellstenin hiljattain valmistuneeseen Loviisan kotiin. Paikalla on noin sata yhteisön jäsentä. Valokuvaaja Omer Levin oli kutsuttu paikalle kuvaamaan tilaisuutta. Tilaisuudessa otettiin yhteensä 142 kuvaa.

Analyysin havainnot kategorisoitiin ja taulukoitiin numeroiden havainnot kategorioiden mukaisten kriteereiden perusteella. Taulukoiden tiedot johdettiin graafiseksi aineistoksi, joiden avulla kategorioiden välisiä eroja ja yhtäläisyyksiä voitiin tarkastella.

Kuva 1. Havaintoanalyysin esimerkkikuva. Pääkategoria yksittäinen analysoitu henkilö. Alakategoriat lämmin tunnetila, läheinen etäisyys toiseen henkilöön ja tarkkaavainen asento (keho suuntautunut) suhteessa toiseen henkilöön.

Kuva 2. Havaintoanalyysin esimerkkikuva. Pääkategoria kahdenkeskinen vuorovaikutustilanne. Alakategoriat läheinen etäisyys, tarkkaavainen asento ja katsekontakti toiseen henkilöön.

Kuva 3. Havaintoanalyysin esimerkkikuva. Pääkategoria ryhmän vuorovaikutustilanne. Alakategoriat ryhmän läheinen etäisyys toisiinsa, tarkkaavainen asento (keho suuntautunut kohti ryhmää) ja katsekontakti ryhmän tilanteeseen.

4.5 Tulevaisuuden muistelu

Ihminen tavattavissa -ohjelman kouluttajana liki 10 vuotta toiminut psykoterapeutti Leena Tåg tuli vierailemaan huhtikuun alussa elokuussa 2023 perustetulle Posion Tommy Hellsten -instituutin toimipisteelle. Uuden toimipisteen esittelyn tiimoilla halusimme vierailun aikana myös kuulla minkälaisia toiveita ja tarpeita Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenillä voisi olla uuden toimipisteen tai alueellisen Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminnan suhteen.

Järjestimme yhdessä Leena Tågin kanssa toiveiden ja tarpeiden selvittämiseksi fasilitoidun työpajan 3.4.2024 (Fasilitoidun työpajan suunnitelma Liite 3.). Työpajan alussa käytettiin kolmen tuolin tekniikkaa tunnelman vapauttamiseksi, työpajan osallistujien lähentämiseksi ja luottamuksen synnyttämiseksi sekä luovuuden ja avoimuuden virittämiseksi. Varsinaisena menetelmänä työpajassa käytettiin tulevaisuuden muistelu.

Menetelmän ensimmäisessä osassa osallistujilta kysyttiin minkälainen olisi unelmien yhteisö, johon osallistujat haluaisivat liittyä. Toisessa osassa pohdittiin pitäisikö jonkun muuttua nykyisessä yhteisön toiminnassa tai mitä yhteisön toimintaan pitäisi lisätä, että Ihminen tavattavissa -yhteisö vastaisi tätä toivetta. Kolmantena kysymyksenä menetelmästä osallistujilta kysyttiin mitä he pitävät uhkana yhteisen toiveen toteutumisen kariutumiselle (Fasilitoidun työpajan raportti Liite 4.).

Toimin itse työpajan vetäjänä. Leena Tåg osallistui itse työpajaosuuteen yhteisön jäsenen roolissa. Tommy Hellsten -instituutin toimitusjohtajana roolini mahdollisti keskustelun ylläpitäjän tehtävän ja fasilitaattorina toimimisen. Tavoitteena oli kuulla aidosti yhteisömme jäseniltä kokemuksia osallisuudesta ja hahmottaa yhdessä millaista johtamista yhä kasvavalta yhteisön toiminnalta odotetaan.

Työpajassa syntynyt aineisto käytiin yhdessä työpajan päätteeksi läpi ja aineiston avulla voitiin tehdä suoria toimenpide-ehdotuksia Ihminen tavattavissa -yhteisön kehittämiseksi.

4.6 Toimitusjohtajan rooli Ihminen tavattavissa -yhteisössä

Oma roolini Ihminen tavattavissa -koulutuksessa on toimitusjohtajuuden ts. operatiivisen johtamisen lisäksi asiakaspalvelussa. Koska koulutuksemme ryhmäkoot ja -määrät ovat ja ovat olleet vielä työtäni aloittaessa pieniä tunnen edelleen henkilökohtaisesti reilusti yli puolet yhteisömme jäsenistä Otan vastaan opiskelijoiden hakemukset ja järjestän haastattelut opintojen hakuvaiheessa. Teen opiskelijoiden koulutus- ja salassapitosopimukset sekä hoidan yrityksen laskutuksen. Opiskelujen päätyttyä laskutan myös niitä valmistuneita terapeutteja, jotka tahtovat osallistua yhteismarkkinointiin. Roolini suhteessa Ihminen tavattavissa -yhteisön jäseniin on näistä syistä vahva, ellei jopa auktoriteettinen.

Oletin, että roolini voi vaikuttaa aineistonkeruuvaiheessa saamiini vastauksiin ja valitsin kerätä aineistoa mahdollisimman anonymisti kyselyllä ja havainnoiden kuvia Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuudesta. Kyselyn 86 vastauksesta ei ole mahdollista tunnistaa vastauksen antajaa. Tilaisuuteen osallistujilta oli pyydetty lupa käyttää kuvamateriaalia Tommy Hellsten -instituutti Oy:n viestinnässä ja mainonnassa. Tilaisuuteen osallistujilla ei ollut ennen tilaisuuteen osallistumista tietoa, että kuvamateriaalia käytetään aineistona havaintoanalyysissä.

Havaintoanalyysin osalta on todettava, että se, että olen itse ollut mukana kokeessa näiden vuosien aikana kaikki yhteisöllemme järjestetyt tilaisuuden yhtä lukuun ottamatta, voi vaikuttaa siihen, kuinka tein kuvamateriaalihavainnoja.

Fasilitoidun työpajan johdin henkilökohtaisesti vuorovaikutuksessa pohjoisen suomen alueella toimivien yhteisön jäsenten kanssa. Myös haastattelututkimuksen haastattelut tein henkilökohtaisesti. Fasilitoidun työpajan keskustelut pohjautuivat jokaisen osallistujan henkilökohtaiseen kokemukseen ja käsitykseen Ihminen tavattavissa -yhteisöstä, yhteisön arvopohjasta ja -filosofiasta sekä henkilökohtaisista tarpeistaan suhteessa yhteisöön. Työpajan sisältö ei ollut sellainen, että se olisi voinut edistää kenenkään osallistujan henkilökohtaista etua tai asemaa Ihminen tavattavissa -koulutuksessa tai -yhteisössä. Toimialaa koskevat haastattelut kävimme faktapohjaisesti tutkimalla numeraalisesti esitettyjä

ja koulutuksen sisällössä tai markkinoinnissa käytettyjä tietoja. Haastattelut eivät pohjautuneet haastateltavien henkilökohtaiseen näkemykseen.

Uskon, että hyvä vuorovaikutus sekä osallistujien, että rinnallani työskentelevän kouluttajan kanssa oli avainasemassa tilaisuuden onnistumisen kannalta. Oli helppoa olla oma itseni ilman ylimääräisiä rooleja tai asettumista sen enempää osallistujien ylä- tai alapuolelle. Arvioin, että tämä onnistumisen kokemus vaikuttaa positiivisesti myös järjestämieni tulevien tilaisuuksien fasilitointiin. Positiivinen kokemus näkyy rohkeutena, ilona ja avoimuutena työskentelyssäni. Tilaisuuden sujuvuutta helpottava tekijä oli kaikkien osallistujien yhteinen arvopohja ja kaikkien arvostama yrityksemme ja koulutusohjelman filosofia. Yhteyden ja rohkeuden tavoittaminen on helpompaa, kun on selvää, mitä yhdessä edustamme. Koen, että koko työpaja itsessään oli oppimismatka. Opin itsestäni, tavastani toimia, tavastani kuulla ja avata uusia näkökulmia, opin ymmärtämään yhä enemmän kuinka tärkeää ja arvojemme mukaista yhteisön toiminta on ja kuinka yhteisön toimintaa on syytä vaalia ja edistää.

Roolini suhteessa yhteisöön on ollut tähän saakka lähinnä viestijän ja avoimuuden ylläpitäjän rooli. Yhteisön koon kasvaessa ja toiminnan merkityksen syventyessä on aika tarkastella roolia uudesta näkökulmasta. Ulkoinen viestintävastuuni on siirtynyt uudelle digi- ja markkinoinnin yhteistyökumppanille ja liiketoiminnallinen perusta koulutukselle on luotu. Yhteisön toiminnan vaalimiselle ja kehittämiselle on nyt toimitusjohtajan toimenkuvassa tilaa.

5 Tutkimustyön tuloksia

Terapeuttien työ on pääosin yksinäistä, koska suurin osa alan ammattilaisista toimii yksin omassa yrityksessään terapiasuuntauksesta riippumatta. Myös yksityisten terveysasemien terapeuteista suuri osa on alihankkijoita - ei terveysaseman vakituista henkilökuntaa. Ainoastaan julkisella työnantajalla työskentelevät terapeutit toimivat pääsääntöisesti työsuhteessa. Toimivalla yhteisöllä on suuri merkitys niin ammatillisesti, voimavarojen kuin näkyvyydenkin suhteen.

Media on laajaa ja pirstaloitunutta. Yksin yrittäjällä on vain rajalliset mahdollisuuksista panostaa näkyvyyteensä mediassa palvelujen saatavuuden varmistamiseksi. Yhteisönä toimimalla siihen on mahdollisuus.

Yhteisöllä on valtava merkitys kasvulle ja kehittymiselle ihmisenä, josta myös terapiassa on kysymys. Ilman vuorovaikutusta voimme vain ymmärtää ja oppia teoriassa. Kokemus ja kokemuksen kautta mahdollistuva inhimillinen muutos syntyvät kohtaavassa vuorovaikutuksessa.

Opinnäytetyöni myötä tutustuin ja ymmärsin vapaan terapia-alan kenttää ja Tommy Hellsten -instituutti Oy:n Ihminen tavattavissa -yhteisön merkitystä kilpailutekijänä terapia-alan toiminnassa. Tässä alaluvussa kuvailen haastattelemini seitsemän viittä eri terapiasuuntausta edustavan ammattilaisen kanssa käytyjen keskustelujen perusteella toimijakentän tilannetta Suomessa.

Ihminen tavattavissa -koulutus poikkeaa muiden toimia-alan koulutusten osalta sekä kaikkien koulutusryhmien yhteisen että jo koulutusohjelmasta valmistuneiden yhteisen, arvopohjaisen ja aktiivisen yhteisön vuoksi. Muille tässä esitellyille terapiasuuntauksille on tyypillistä alan ammattilaisille (poikkeuksena hahmoterapiahdistys, jonka toiminnassa voivat olla mukana myös koulutuksessa opiskelevat) suunnattu yhdistystoiminta. Joissain terapiasuuntauksissa yhdistykset toimivat myös suuntauksen edustajien edun- tai asiakkaiden kokemusten valvovana elimenä.

	Koulutuksen järjestäjä	Haastateltava	Digiyhteisön paikka	Digiyhteisön avoimuus
1	Tommy Hellsten -instituutti		“Ihminen tavattavissa -yhteisö” Suljettu FB -ryhmä	Kaikille koulutuksessa oleville ja jo valmistuneille ammattilaisille
2	Helsingin Psykoterapia-instituutti	Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti Linda Larsen	Ratkes ry.	Valmistuneille ratkaisukeskeisille terapeuteille

		Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti Ulla Kokkola	“Ratkes ry:n psykoterapiajaos” Suljettu FB -ryhmä	
3	Lyhytterapia-instituutti	Ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti Tuovi Kattelus	Lyhytterapia-yhdistys “Lyhytetarpien ammattilaiset” Suljettu FB-ryhmä	Valmistuneille lyhytterapeuteille
4	HumaNova Ab	Psykosynteesi-terapeutti Chris-Marie Törnroos		
5	Gestalt Institute of Scandinavia G.I.S	Hahmoterapeutti Marika Koho	Hahmoterapiayhdistys Useita suljettuja FB-ryhmiä ympäri maailman (ei Suomessa).	Koulutuksessa oleville ja valmistuneille hahmoterapeuteille
6	Logoterapia-instituutti	Logoterapeutti Jari Hellstén	Logos-kahvilat	Kaikille logofilosofiasta kiinnostuneille
7	Savagito Liebermeister	Perhekonstellaatio-terapeutti Malla Hintsala	“Konstellaatiot Suomi” Suljettu FB-ryhmä	Kaikille kiinnostuneille, jotka haluavat liittyä

Taulukko 1. Vapaalla terapiakoulutuksen kentällä toimivien koulutusorganisaatioiden ja koulutusorganisaatioiden edustamien terapiasuuntausten organisoitunut yhteisöllinen toiminta.

Erittelen tässä tuloksia taulukon jaottelun mukaisesti Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksen keskeisistä tekijöistä ja yhteisöllisyydestä suhteessa kuuteen muuhun vapaan kentän terapiasuuntaukseen.

1. Tommy Hellsten -instituutin Ihminen tavattavissa -terapiakoulutus on 120 opintopisteen koulutus (Ihminen tavattavissa -kasvuohjelma 40 opintopistettä ja Ihminen tavattavissa terapiakoulutus 80 opintopistettä), jonka erityispiirteinä on kokemuksellinen oppiminen toiminnallisilla menetelmin, oman ihmisyyden kohtaaminen ja integratiivisuus.

Lähtökohtaisesti Ihminen tavattavissa -terapiakoulutus nojaa kehityspsykologiaan ja kiintymyssuhdeteoriaan. Ihminen tavattavissa -terapia on integratiivinen terapiamuoto, joka perustuu ihmistä kunnioittavaan arvopohjaan. Ihmistä kunnioittava arvopohja tarkoittaa sitä, että terapeutti työskentelee ihmisenä asiakkaan rinnalla, ei terapeutin ammattiroolin takaa.

Koulutustapa pohjautuu lähiopetukseen ja kokemuksellisuuteen, jolloin koulutusryhmien sisällä syntyy opiskelijoiden keskinäinen luottamus ja syvä yhteys, joka näkyy niin terapeuttiemme työskentelyssä kuin Ihminen tavattavissa -yhteisössäkkin taitona kohdata ja liittyä osaksi ryhmää.

2. Ratkes ry. esittelee yhdistyksen sivulla ratkaisu- ja voimavarakeskeisen menetelmän näin: ”Ratkaisu- ja voimavarasuuntautuneisuus on myönteinen, maalaisjärkinen ajattelu- ja suhtautumistapa, joka soveltuu monenlaisille kentille. Ratkes ry:ltä saa välineitä paitsi työhönsä niin myös oman elämän kysymyksiin. Ajatuksena on, että tuetaan vain sen verran, että asiakas pärjää hyvin omillaan eteenpäin. Tämä mahdollisimman vähäisen puuttumisen idea voimauttaa asiakkaita ottamaan vastuuta asioistaan ja uskomaan itseensä vastapainona riippuvuudelle asiantuntijavastaavasta.”

Ratkaisukeskeisen terapian koulutusta tarjoavat likimain samat kouluttajat kuin lyhytterapiaakin. Myös Kristillinen-terapiainstituutti kouluttaa

ratkaisukeskeisiä kristillisiä terapeutteja. Ratkaisukeskeisen terapiakoulutuksen laajuus on pääsääntöisesti 50 opintopistettä.

3. Lyhytterapiasta mainitaan kaksi suuntausta: kognitiivinen ja ratkaisukeskeinen lyhytterapia. Koulutusta tarjoavat esimerkiksi lyhytterapiainstituutti, Helsingin Psykoterapiainstituutti sekä jotkut ammattikorkeakoulut ja kesäyliopistot. Koulutukset vaihtelevat laajuudeltaan 30 opintopisteestä 60 opintopisteeseen.

Lyhytterapialle löytyy suuntausta selittäviä kirjoituksia useiden lyhytterapian tarjoavien yritysten sivustoilta. Valitsin avata valmiuksia ja suuntausta tässä lyhytterapiayhdistyksen sanoin. Lyhytterapeuttiyhdistys määrittelee lyhytterapeuttien valmiudet seuraavasti: ”Lyhytterapeutit ovat alan oppilaitoksissa lyhytterapiakoulutuksen saaneita terapeutteja, joilla on vähintään 40 opintopisteen lyhytterapiaopinnot sisältäen psykoterapeuttiset valmiudet sekä lisäksi muu soveltuva pohjakoulutus tai sopiva työkokemus.”

Lyhytterapiayhdistyksen sivulla itse terapiasuuntaus kuvataan näin: ”Lyhytterapia on matalan kynnyksen apua elämän haastaviin tilanteisiin – terapiaa ihan tavallisille ihmisille. Lyhytterapiassa asiakas pääsee keskustelemaan ajankohtaisista haasteistaan nopeastikin, eikä tulijalla tarvitse olla lääkärin lähetettä tai diagnoosia.”

Haastattelin opinnäytetyötäni varten kolmea lyhytterapeuttia. Kaikki haastatellut edustavat ratkaisukeskeistä koulutuslinjaa. Kaksi haastatelluista on kouluttautunut lyhytterapeuteiksi Helsingin Psykoterapiainstituutissa ja yksi Lyhytterapiainstituutista. Kaikilla haastatelluista oli hyvin löyhä side alan yhteisöihin tai suuntausten edustamiin lyhytterapiayhdistykseen tai Ratkes ry.:n ratkaisukeskeistä terapiasuuntausta edustavaan yhdistykseen.^[1]

4. ”Psykosynteesi on käytännöllistä psykologiaa. Eri kulttuureita ja uskonto-kuntia edustavien ajattelijoiden innoittamana italialainen Roberto Assagioli (1888–1974) kehitti koko joukon erilaisia tehokkaita tekniikoita, joita käytetään apuneuvoina, kun lähdetään muutoksen tielle. Psykosynteesi on enemmän kuin psykologinen työskentelymenetelmä. Se on elämän- asenne kulkea kohti omaa eheytymistä. Psykosynteessin mukaan ihminen on kokonaisuus, jossa keho, sielu, tunteet ja äly ovat läheisessä vuorovaikutuksessa keskenään. Tämän vuorovaikutuksen pohjalta määräytyy se, kuinka hyvin ihminen voi sekä psyykkisessä että fyysisessä mielessä.” Kuvaa Taina Ojapalo, diplomi psykosynteesisivalmentaja sivustollaan.

Suomessa psykosynteesiterapeutteja koulutti pohjoismainen, suomessa toimintansa päättänyt HumaNova Ab. Koulutus ja Psykosynteesiyhdistyksen toiminta Suomessa on päättynyt. Yhdistys lopetti toimintansa vuonna 2021. Suomessa toimii tällä hetkellä jo lakkautetussa psykosynteesiyhdistyksessä toimineen jäsenen antaman tiedon mukaan ainoastaan muutamia psykosynteesiterapeutteja.<sup>[L]
[SEP]</sup>

5. Suomen hahmoterapia ry. kuvaa terapiasuuntausta sivustollaan seuraavasti: ”Hahmo- eli gestalt-terapia on humanistinen ja integratiivinen psykoterapian suuntaus, joka painottaa yksilön kokemusta tässä ja nyt –nykyhetkessä. Tätä tutkitaan luovasti ja kokemuksellisesti asiakkaan ja terapeutin välisessä vuorovaikutuksessa ja asiakkaan omassa elämässä. Tulkinna ja analysoinnin sijasta kokonaisvaltainen työskentely keskittyy omien välittömien havaintojen, kehollisten tuntemusten, ajatusten ja tekojen tiedostamiseen. Terapian tavoitteena on tiedostaminen, joka toteutuu autenttisuudessa, arvostavassa dialogissa ja johtaa kasvuun.”

Hahmoterapia kuului aiemmin psykoterapian tapaan yhteiskunnallisesti tuettuihin terapiamuotoihin. Asiakkaan oikeus KELA-korvaukseen poistui hahmoterapian osalta vuonna 2014, jonka jälkeen korvattaviin terapiamuotoihin hyväksyttiin vain Suomalaisessa yliopistossa koulutuksen suorittaneiden psykologien ja psykoterapeuttien tarjoama terapia.

Suomessa hahmoterapeutteja koulutetaan Jyväskylän yliopiston järjestämässä Gestalt-psykoterapian psykoterapeutti -koulutuksessa. Koulutuksen laajuus on 83 opintopistettä. Jyväskylän yliopiston koulutus aloitettiin vuonna 2022 ja koulutuksesta valmistuvien Gestalt-terapeuttien asiakkaat saavat jatkossa terapiastaan yhteiskunnallisen tuen psykiatrin lähetteellä.

Terapiasuuntausta edustavan yhdistyksen jäseniksi pääsevät terapiasuuntauksen opiskelijat ja valmistuneet terapeutit. Suomen Hahmoterapia ry toimii hahmo- eli gestalt-terapeuttien ja terapeutin ammattiin kouluttavien yhdyssiteenä ammattiin, ammattietiikkaan ja koulutukseen liittyvissä kysymyksissä.

6. Logoterapiainstituutti on Tommy Hellsten -instituutti Oy:n kaltainen yksityinen koulutuksen järjestäjä. Logoterapiainstituutti määrittelee sivustollaan terapiasuuntauksena näin: ”Logoterapia on prof. Viktor E. Franklin (1905–1997) kehittämää henkistä, tarkoituskeskeistä elämänfilosofiaa ja psykologiaa. Se on käypää hoitoa, ohjausta ja neuvontaa tässä ajassa ensisijaisesti ihmisenä olemiseen liittyviin kysymyksiin ja ongelmiin. Nämä ovat valtaosaltaan henkisen tason kysymyksiä, jotka ratkaisemattomina tai väärin ratkaistuina voivat aiheuttaa fyysisiä ja psykososiaalisia ongelmia ja sairauksia. ”

Logoterapiakoulutusta on ollut suomessa vuodesta 1996 alkaen. Koulutusta järjesti aiemmin Muurlan evankelisen opiston Logopedian instituutti, joka irrottautui omaksi yritykseksi vuonna 2003. Logoterapeutti LTI® -koulutuksen laajuus on 100 opintopistettä.

Logoterapiayhdistys järjestää kaikille logofilosofiasta kiinnostuneille yhteistyökumppaneidensa kanssa ”Logoskahviloita”. Logoskahviloissa pohditaan elämän tarkoitusta ja hetkien merkitystä.

7. Perhekonstellaatioterapeutteja kouluttava Tiedostamisen ja systeemisten terapioiden instituutti kuvailee sivustollaan perhekonstellaatioterapeutin valmiuksia näin: ”Perhekonstellaatioterapeutti kykenee ohjaamaan terapeuttisia konstellaatioita asiakkailleen ja yhdistämään systeemistä ymmärrystä muuhun terapiatyöhön. Tämä tarkoittaa ylisukupolvisten traumojen, perhedynamiikkojen ja taakkasiirtymien ymmärtämistä.”

Perhekonstellaatioterapeuttikoulutuksen laajuutta ei ole ilmoitettu opintopisteinä. Koulutuksen pituus on kolme vuotta ja se koostuu vuosittaisista osioista, joihin haetaan aina edellisen osion perusteella. Vuodesta 2025 koulutuksen pohjakoulutusvaatimuksena on terveydenhuoltoalan koulutus.

Perhekonstellaatiosta kiinnostuneille on oma suljettu sosiaalisen median ryhmänsä, johon voivat liittyä kaikki suuntauksesta kiinnostuneet.

Vapaassa kentässä toimivia terapiakoulutussuuntauksia tarkastelemalla voi huomioida, että Ihminen tavattavissa -terapiakoulutus on opintopistemäärältään ja kestoltaan laaja ja koulutusorganisaation ylläpitämä arvopohjainen yhteisö ai-
nutlaatuinen. Yhteisöllisyys, luottamuksen rakentaminen ja -vaaliminen ovatkin Ihminen tavattavissa -koulutuksen arvopohjan ydintä. Yhteisön kehittäminen on koulutuksen sisällön jatkuvan kehittämisen lisäksi Tommy Hellsten -instituutti Oy:n selkeä kilpailutekijä.

Kymmenen vuoden työtehtäväni yrityksen toimitusjohtajana on keskittynyt tähän saakka kasvattamaan toimintaa niin, että se on taloudellisesti vakaalla pohjalla ja riittävän laajaa kouluttajien resurssit ja terapeuttien näkyvyys huomioiden. Yhteisön kehittäminen on mahdollista ja tärkeää aloittaa nyt, kun yrityksen toiminnan peruspilarit on muurattu. Tämä opinnäytetyöni oli erinomainen lähtölaukaus tälle tärkeälle työlle. [1] [SEP]

5.1 Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminta^[L]_[SEP]

Ihminen tavattavissa -yhteisöön saavat kuulua kaikki Ihminen tavattavissa-kasvuohjelman ja -terapiakoulutuksen opiskelijat, kasvuohjelmassa opiskelleet ja Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksesta valmistuneet. Tommy Hellsten -instituutti Oy:n sosiaalisen median suljetussa Ihminen tavattavissa-yhteisön Facebook-ryhmässä on tällä hetkellä 344 jäsentä. Kyselytutkimus osoitettiin Ihminen tavattavissa -yhteisön Facebook ryhmään kuuluville^[L]_[SEP]

Kaikki yhteisön jäsenet ovat koulutukseen osallistuvia tai koulutuksen suorittaneita. Koulutukseen hakeutumisen keskeisin syy on hakijoiden kertomuksen mukaan Tommy Hellstenin -kirjallisuus tai Tommy Hellsten -instituutti Oy:n YouTube-kanavan psykologisesta kasvusta tai psykologisista ilmiöistä kertovat nauhoitteet. Tommy Hellsten -instituutti Oy:n opiskelijat, -YouTube-kanavan seuraajat ja Tommy Hellstenin kirjojen lukijat kertovat, että he kokevat kirjojen ja nauhoitteiden välityksellä tulevansa nähdyiksi ja kuulluiksi. Kirjojen ja nauhoitteiden ihmisyyttä käsitteleviin teemoihin on heidän kertomansa mukaan helppo samaistua. He kertovat tarpeensa tulla kohdatuksi täyttymisestä. Kohdatuksi tulemisen tarpeen täytyminen lievittää negatiivisia tunteita, kuten häpeää ja lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Häpeän poistuminen lisää luottamusta.

Viime vuosina olen kuullut koulutukseemme hakijoilta myös yhteisön merkityksestä koulutukseemme hakeutumisen vetovoimatekijänä. Ammatillisen yksinäisyyden terapeutin ammatissaan kohdanneet ovat ymmärtäneet mikä merkitys ammatillisella vuorovaikutuksella tai työyhteisöllä on työssäjaksamisen, työn ilon ja ammatillisen turvallisuuden tunteen tekijänä.

Tommy Hellsten -instituutin Ihminen tavattavissa -kasvuohjelman tavoite on su-
lattaa yhteyttä heikentävää ja voimavaroja kuluttavaa yhteydettömyyttä ja rakentaa tervehdyttävää luottamusta koulutusryhmissä. Koulutusryhmissä toteutuessaan luottamus syntyy myös koulutusryhmien välille ja yhteisö kantaa jäseniään koulutuksen päättymisen jälkeen.

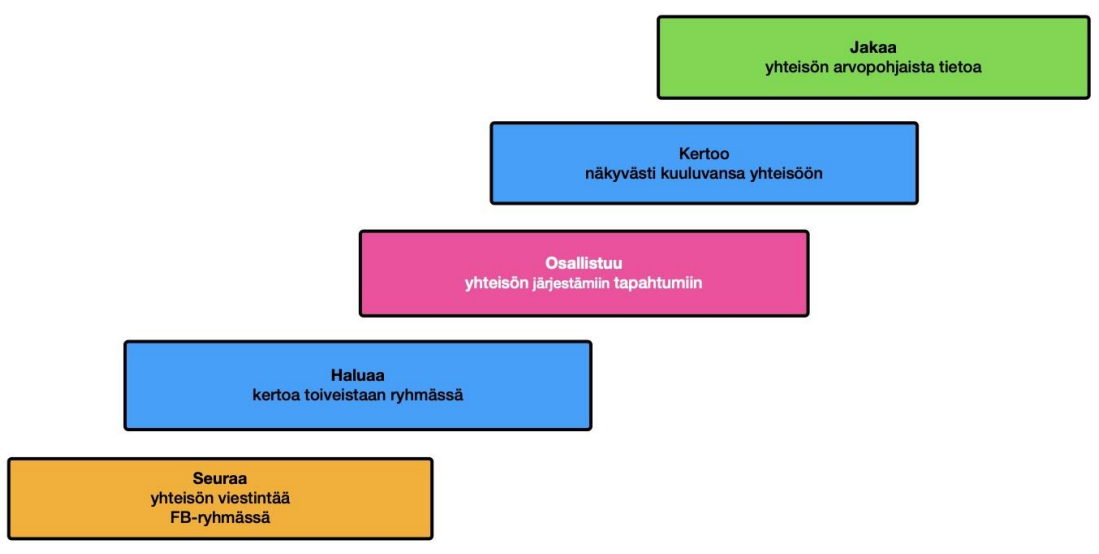
Luottamus, nähdäksi ja kohdatuksi tulemisen tunne välittyvät myös Ihminen tavattavissa -yhteisön ulkopuolelle yhteisön jäsenten mukana. Moni koulutusohjelmaan hakeutunut kuvaileekin, että on ensin nähnyt muutoksen koulutuksemme käyneessä läheisessään. Tuon muutoksen näkyvyyttä kuvataan esimerkiksi lisääntyneenä elämänilona ja voimavaroina. Lapin yliopistossa tehdyssä tutkimuksessa kuvataan fenomenologisen tutkimuksen kautta koulutuksemme tuottamaa muutosta osallistuneiden kokemuksiin perustuen (Halttu, 2014)

Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminta perustuu kiteytettynä kohdatuksi tulemiseen ja luottamukseen käsittäen kaikki elämän osa-alueet.

5.2 Osallisuuden portaan Ihminen tavattavissa -yhteisössä

Tämän Harry Shierin (kuvattu kohdassa 3.1.) portaikosta johdetun yksinkertaistetun portaikon mallin tavoitteena on kuvata Ihminen tavattavissa -yhteisön (334 jäsentä) kyselyyn vastanneiden 84:n yhteisön jäsenen kokemusta osallisuudesta.

Portaikko antaa kattavan vastauksen tarjoamamme kokemuksen syvyydestä jaavaa mahdollisia kehittämistarpeita tarjoamiamme kohtaamisen mahdollisuuksia ja välineitä kohtaan.

Kuvio 3. Harry Shierin (2001) kuvaamasta osallisuuden portaikosta Ihminen tavattavissa -yhteisöön johdettu malli.

Seuraa Alimmalla portaalla suurin osa vastaajista (76) kertoo seuraavansa Ihminen tavattavissa -sosiaalisen median kanavia (IG, FB, Linked In). Ja suuri osa (69) vastaajaa ilmoittaa seuraavansa Tommy Hellstenin henkilökohtaista profiilia Facebookissa. Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenistä (78) ilmoittaa seuraavansa Ihminen tavattavissa -yhteisön suljetun ryhmän päivityksiä Facebookissa.

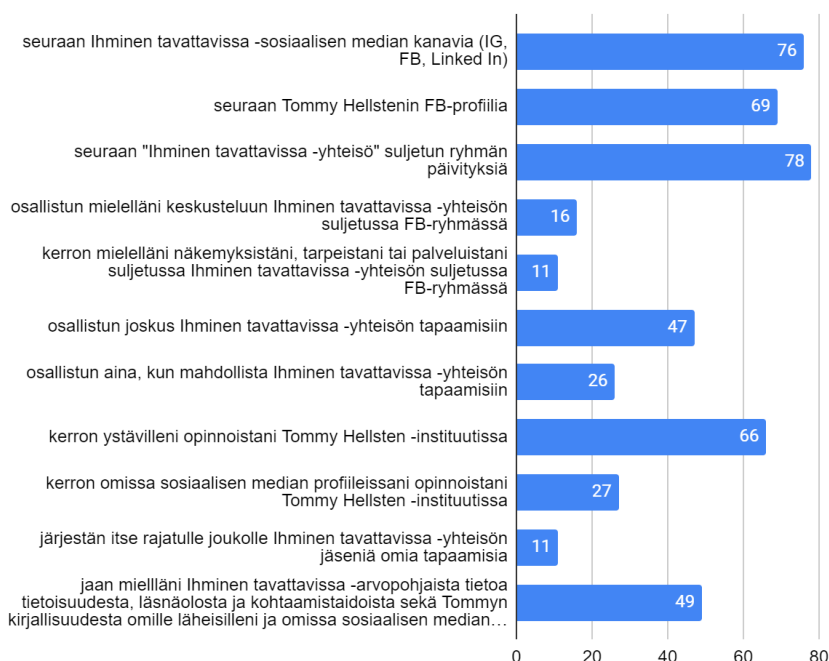
Haluaa Seuraavalla portaalla 16 vastaajista kertoo osallistuvansa suljetussa Ihminen tavattavissa -yhteisön FB-ryhmässä keskusteluun toisten yhteisön jäsenten kanssa. 11 kyselyyn vastanneista ilmoittaa kertovansa myös omia näkemyksiään ja tarpeitaan ryhmässä sekä kertovansa lisäksi omista palveluistaan muille.

Osallistuu Keskimmäisellä portaalla 47 kyselyyn vastaajaa kertoo osallistuvansa joskus Ihminen tavattavissa -yhteisön tapahtumiin, joita ovat vuosittain kerran vuodessa järjestettävät, uusien Ihminen tavattavissa -terapeuttien valmistujaiset (Ihminen tavattavissa -Alumni) ja yksittäiset muut satunnaisesti järjestettävät tapahtumat, kuten Tommy Hellstenin kirjailijavuosisjuhlat tai 8.10.2023 järjestetty ns. heimotapaaminen, joka oli samalla Tommyn kodin yksityinen tupaantuliaisjuhla Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenille. 26 kyselyyn vastaajaa ilmoittaa osallistuvansa tilaisuuksiin aina, kun mahdollista.

Kertoo Portaikon neljännellä askelmalla 66 kyselyyn vastaajaa ilmoittaa kertovansa ystävilleen opinnoistaan Tommy Hellsten -instituutissa. 27 vastaajaa ilmoittaa, että jakaa tiedon myös henkilökohtaisissa sosiaalisen median kanavissaan.

Jakaa Portaikon ylimmällä tasolla, joka kuvaa vahvimmin osallisuuden kokemusta ja halua sitoutua arvopohjaiseen, yhteiseen toimintaan 11 vastaajaa kertoo järjestävänsä itse rajatulle joukolle Ihminen tavattavissa -yhteisön jäseniä omia tapaamisia ja 49 vastaajaa kertoo jakavansa Ihminen tavattavissa -yhteisön arvopohjaista tietoa tietoisuudesta, läsnäolosta, kohtaamistaidoista ja Tommyn kirjallisuudesta omille läheisilleen ja henkilökohtaisissa sosiaalisen median kanavissa.

Yhteisön jäsenenä...

Kuvio 4. Kyselytutkimuksen kysymys 10 (n=84). Kysymyksellä haettiin vastausta ja määritelmää osallisuuden kokemuksen syvyyteen

Ihminen tavattavissa -yhteisön 8.10.2024 Tommy Hellstenin uudessa kodissa järjestetyn tapaamisen jälkeen (9.10.2024) yhteisön jäsen kirjoitti henkilökohtai- sessa Facebook-syötteessään oman kokemuksensa syvyydestä näin:

"Ihminen on aina keskeneräinen. Me olemme ihmisiä. Keskeneräisiä. Ihminen tavattavissa -kasvuohjelma oli minulle käännteentekevä kokemus. Se oli suuri voimavara ruuhkaisissa, työuupumuksenkin rasittamissa vuosissa. Pelkästään se, että perheenäiti saa kerran kuussa istua valmiiseen aamupalapöytään ennaltaehkäisee totaaliuupumusta. Eniten minua kuitenkin ravitsi se, että olimme koulutuksessa aina ihmisyyden äärellä.

Näytimme keskeneräisyytemme. Haavoittuvaisuutemme. Koimme turvaa ja hyväksyntää. Tulimme rakastetuiksi.

Sain viivähtää eilen Tommyn elämäntyön äärellä. Nähdä niitä, jotka ovat kokeneet jotakin samaa. Saaneet tehdä matkaa itseensä ja tutkineet rauhassa elämäänsä.

Mikä lopulta on tärkeää? Mikä oikeasti on sellaista, jolla on merkitystä? Niin monin keinoin pakenemme itseämme. Varjot huutavat ja paha olo riittää. Ihminen on sellainen, joka voidaan ohittaa, kun kovat arvot kurittavat kansaa. Lähdenkö siihen mukaan?

Huomasin kompastuvani häpeän hienon hienoihin verkkoihin, kun vein uuden kodin

omistajalle ohuen saaristolaisreikäleivän. Siinä lahjapöydällä se näytti vaatimattomalta ylväiden kukkakimppujen ja hienojen lahjojen keskellä. Se kuitenkin symbolisoi minulle yksinkertaisista perusarvoista. Leipää on tarvittu saaristolaiselämän arkihaasteissa. Ilman leipää emme pärjää tänäkään ajan haasteissa. Toivon jokaiseen pöytään leipää ja kotiin rakkautta. Sieltä perusarvoista käsin rakennetaan tulevaisuutemme. Rakkauden voimin jaksamme hyväksyä menneet. Läsnäolon taito avaa kyvyn elää tässä hetkessä.

Loviisa on merenrantakaupunki. Siellä meren äärellä sain nauttia kauniin kodin tunnelmasta. Kohdata ja keskustella. Kylmän ja tuulisen syysilman teho haurastui lämpimän lihakeiton ja kahvin voimasta.

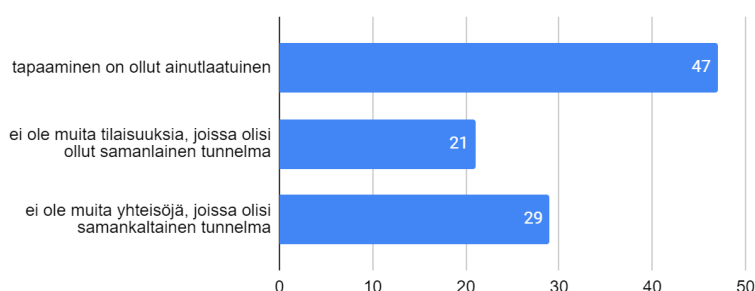
Vielä kuulostelen Tommyn sanomaa lausetta: Estetiikka on rakkautta.

Tänä aamuna sytytin kynttilöitä palamaan. Viivyn vielä eilisissä kohtaamisissa. Katson luottavaisesti tulevaan. ”

5.3 Elämyskolmiomalli Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminnassa

Tarkastelen seuraavassa Elämyskolmiomallin peruselementtejä yksilöllisyyttä, ainutlaatuisuutta, tarinallistamista, moniaistillisuutta, yllätyksellisyyttä ja vuorovaikutteisuuksiin Ihminen tavattavissa -yhteisön näkökulmasta ja yhteisön jäsenille suunnatun kyselytutkimuksen tulosten valossa.

4. Osallistuessani olen kokenut, että

Kuvio 5. Kyselytutkimuksen kysymys numero neljä (n=79). Kysymyksellä haluttiin ymmärtää kokemuksen merkitystä ja syvyyttä Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksissa.

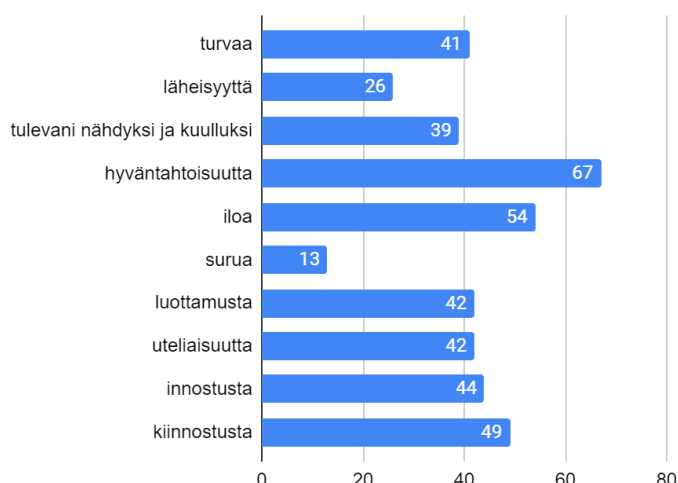
5.3.1 Yksilöllisyys Ihminen tavattavissa -yhteisössä

Yksilöllisyydellä tarkoitetaan Elämyskolmiomallin mukaan tuotteen tässä tapauksessamme tilaisuuden ainutlaatuisuutta. 59,5 % Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenille suunnattuun tutkimukseen vastanneista koki yhteisön tapaamiset ainutlaatuisina. Kysymysten asettelun peruskysymyksenä esitettiin, kokeeko vastaaja tilaisuuden ainutlaatuisena. Kysymystä tarkennettiin vielä vaihtoehdoilla, josta vastaajilta tiedusteltiin, onko muita vastaavia kokemuksia tilaisuuksista tai yhteisöistä, joiden tilaisuudet ovat ainutlaatuisia.

5.3.2 Aitous Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksissa

Noin puolet Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuudet ainutlaatuisina kokeneista vastasi, ettei ole kokenut vastaavaa ainutlaatuisuutta muissa tilaisuuksissa tai yhteisöissä. Kolme vastaajista kertoi, että kokee samaa tunnelmaa myös muiden yhteisöjen tapaamisissa ja yksi vastaajista kertoo, ettei koe Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksia ainutlaatuisena. Kyselyllä haluttiin myös tarkastella, mitä tunteita vastaajilla liittyy ainutlaatuisuuden kokemukseen. Kyselyyn vastaajista suuri osa kuvasi Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksia hyväntahtoisiksi (81,7 %), yli puolet vastaajista (65,9 %) kertoi tilaisuuksien tunnetilakseen ilon ja yli puolet vastaajista kertoivat kokevansa myös kiinnostusta (59,8 %), innostusta (53,7 %), uteliaisuutta (51,2 %) ja luottamusta (51,2 %).

7. Tilaisuuksissa koen

Kuvio 6. Kyselytutkimuksen kysymys numero 7 (n=82). Henkilökohtaiset tunnekokemukset Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksissa.

Ainutlaatuisuuteen tärkeänä osana liitettävä arvopohja on kirjoitettu auki kaikissa noin 40:ssä Tommy Hellstenin kirjoittamassa kirjassa, joissa käsitellään ihmisyyttä ja sen ilmiöitä. Ihminen tavattavissa -kasvuohjelman toinen koulutusvuosi perustuu Hellstenin Saat sen mistä luovut -teoksen (ilmestynyt ensimmäisen kerran vuonna 2000. Englanninkielinen käännös *Courage to Surrender: 8 Contradictions on the Spiritual Path* 2008) ympärille. Useimmille yhteisön jäsenille myös muu Tommy Hellstenin kirjallisuus on tuttua.

Yksi kyselyyn vastanneista kuvaa aitouden tunteen tärkeyttä osallisuuden kokemuksen ja sitoutumisen elementtinä näin:

”Olen osallistunut niin moniin tapaamisiin ja tilaisuuksiin vuosien varrella, että tunteita on ollut monenlaisia ja myös ristiriitaisia. Koulutuksen alkuvuosina yhteisössä oli paljon ristiriitaisia tunteita sekä myös tapahtumia, joita ei ollut helppo tunnetasolla käsitellä. Kuitenkaan mikään ihmisistä koostuva yhteisö ei voi olla pelkästään harmoninen ja nostattaa ainoastaan positiivisia ja mukavia tunteita. Tärkeintä mielestäni olisi se, että meillä on kyky kohdata toisemme aidosti kaikenlaisten tunteiden ja tarpeiden kanssa ja olla avoimia toisillemme niiden viestimisessä. Tällainen yhteisö on parhaimmillaan mahdollisuus avoimen ja rehellisen vuorovaikutuksen harjoitteluun ja toteutukseen. Tällöin se myös antaa korvaavia kokemuksia ja parantaa ja lääkitsee niitä haavoja, joita meille on elämässä vuorovaikutustilanteissa syntynyt.”

5.3.3 Tarinat Ihminen tavattavissa -yhteisössä

Ihminen tavattavissa -yhteisön tarinat kertovat ihmisyydestä, henkisen kasvun vaiheista ja prosesseista, tunteista ja elämäkokemuksista. Ihminen tavattavissa -koulutusohjelman tarina perustuu sen perustajan, Tommy Hellstenin omaan elämäntarinaansa alkoholiperheen läheisriippuvaksi kasvavasta lapsesta ja toipumisesta oman ihmisyyden ymmärtämisen kautta.

Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenet jakavat omia tarinoitaan luottamuksellisesti jo koulutuksen aikana omissa koulutusryhmissään. Arvopohjaa kuvaava luottamus heijastuu myös koulutusryhmien välillä koko yhteisöön ja tarinoita jaetaan yhteisön tapaamisissa.

Tämä Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenen kirjoitus on poimittu 8.10.2023 Tommy Hellstenin kotona järjestetyn tilaisuuden jälkeen Ihminen tavattavissa -yhteisön suljetusta sosiaalisen median ryhmästä. Tarina kertoo kirjoittajan tunteista ennen tilaisuuteen saapumisesta ja tunteista tilaisuuden aikana. Kirjoitus poiki ryhmässä 31 kommenttia. Osa kommentoijista vastasi kertomalla omista vastaavista tunteistaan ja kokemuksistaan.

”Kiitos Tommy Hellsten kutsusta kotiisi ja onnea vielä. [L] [SEP]

Olin innoissani tulossa paikalle heti kun kutsu kävi. Edellisenä iltana kuitenkin pelko alkoi valtaamaan mieltäni.

Pelkäsin, että koen suurta ulkopuolisuuden tunnetta. Kävihän minulle näin viimeksi alumnissakin.

Pidän itseäni kyllä aika roh-keana, mutta Tommy'n näkeminen pelotti. Miksi? Ehkäainakin siksi, että en voisi sanoa hänelle mitään älykäästä tai oivaltavaa, jota hän ei olisi jo kuullut tai kirjoittanut itse.

Entä jos sanon jollekin jotain typerää? Vaikka en sanoisikaan, niin häpeän tunne on varmaankin kuitenkin viimeistään seuraavana päivänä taattu.

Aloinkin miettiä hyviä syitä miksi minun olisi hyvä jäädä kotiin. Miellessä kävivät perustelut kuten liian pitkä matka ja että minua varmaankin tarvitaan kotona. Tai että juuri nyt olen niin väsynyt, että minun olisi hyvä levätä.

Seisoin aamulla puoli tuntia kuumassa suihkussa miettien, että mitä tähän minä oikeasti

haluan. Astuin lopulta ulos suihkusta itsevarmana, mutta sillä samalla sekunnilla epävarmuus palasi uudelleen.

Tiesin kuitenkin, että tilaisuus on ainutkertainen ja siitä sain vihdoin viimeisen syyn astua autoon yli tunnin pätkäilyn jälkeen.

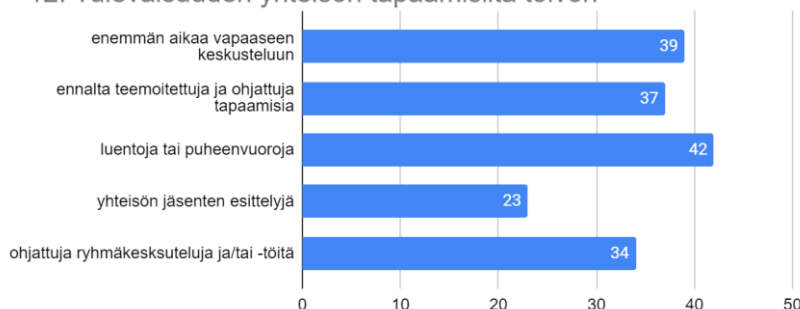
Kysyin ennen kokoontumista Tommyta täällä facebookissa, että pääseekö testaamaan saunaa. Tommy vastasi, että tottakai, joten otin pyyhkeen mukaan. Perillä mietin, että olikohan kyseessä sittenkin ollut vitsi. Kysyin asiaa ja yllätyksekseni Tommy lupasikin laittaa saunan päälle ja siellä vierähtikin sitten tovi, jos toinenkin.

🙏Kiitos! Näkymät olivat hienot ja seura myös.”

Tarinat synnyttävät uusia tarinoita ja tarinoiden jakaminen yhdistää. Tarinoiden jakamiselle ja vuorovaikutukselle kahdenkeskisissä ja pienempien ryhmien keskusteluissa toivotaan Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksissa aikaa.

Yli puolet (52,5 %) kysymykseen vastanneista toivoi tulevilta yhteisön kokoontumisilta luentoja ja puheenvuoroja. Lähes yhtä paljon vastaajista toivoi enemmän aikaa vapaaseen keskusteluun (48,8 %), ohjattuihin ryhmäkeskusteluihin (42,5 %) ja ennalta teemoitettuihin ja ohjattuihin pienryhmäkeskusteluihin (46,3 %).

12. Tulevaisuuden yhteisön tapaamisilta toivon

Kuvio 7. Kyselytutkimuksen kysymys numero 12 (n=80). Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenten toiveita tuleviin yhteisön tilaisuuksiin ja toimintaan.

5.3.4 Moniaistillisuus

Vuosittainen Ihminen tavattavissa -yhteisön Alumni, jossa juhlietaan uusia valmistuvia terapeutteja, järjestetään alkukesäisin touko-kesäkuun vaihteessa. Alumnijuhla pidetään ulkona ja itse tilaisuus juhlateltassa. Juhlatarjoilut hoidetaan nyttikestiperiaatteella ja jokainen osallistuja tuo mukanaan itse valitsemaansa tarjottavaa. Juhlan tuoksu syntyy raikkaasta kesäilmasta, kesään valmistuvasta luonnosta, leivonnaisista ja kesän ensimmäisistä mansikoista, joita juhlapöydässä on tarjolla.

Moniaistillisuuden kokemusta kuvaa parhaiten Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksista valokuvatut tilanteet väreineen, kuvissa näkyvien henkilöiden välisen läheisyyden välityksellä, ilmeinä, eleinä ja läsnäolona tilanteissa.

Kuva 4. Alumni 2019

Kuva 5. Alumni 2023

Ihminen tavattavissa -koulutusohjelman perustaja ja Tommy Hellsten -instituutti Oy:n hallituksen puheenjohtaja Tommy Hellsten rakennutti itselleen talon Loviisan asuntomessualueelle. Talo valmistui kesän 2023 messuille. Hän halusi esitellä uuden kotinsa ja järjestimme avointen ovien tilaisuuden sunnuntaina 8.10.2023 Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenille.

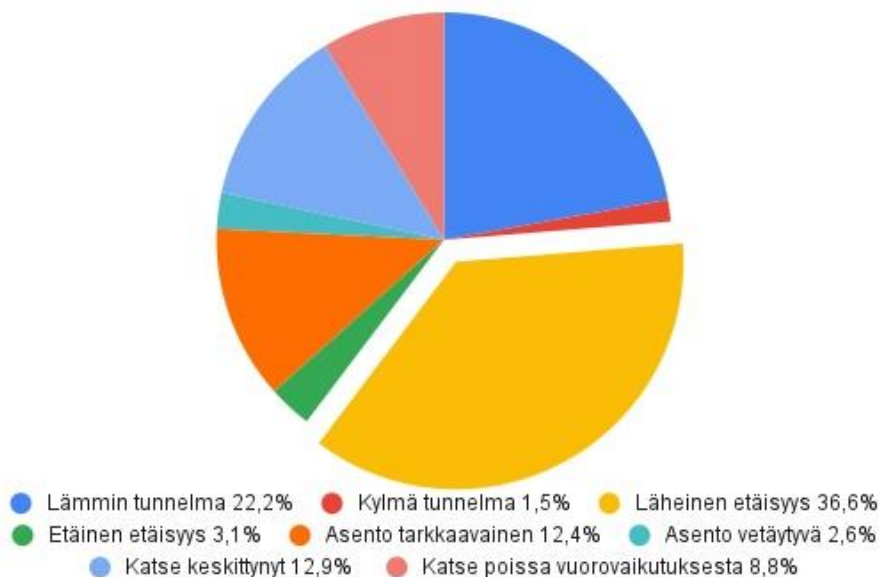

Kuva 6. Loviisassa 8.10.2023 Tommy Hellstenin kotona järjestetty Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuus.

Loviisassa pidetyn tilaisuuden kuvista (142 kuvaa) tehdyn havaintoanalyysin perusteella voidaan kehonkielestä, ilmeistä ja eleistä tehdä tulkita, että tilaisuuteen osallistujat viihtyivät ja tunsivat olonsa mukavaksi toistensa lähietäisyydellä.

Kasvojen ilmeet, katsekontakti, vartalon suunta ja asento viestivät lämminhenkisestä tunnelmasta ja levollisesta yhdessäolosta ilman jännitystä.

Ryhmä (vähintään 3 henkilöä) vuorovaikutustilanteesta (96 kuvaa)

Kuvio 6. Havaintoanalyysin tulos ryhmän vuorovaikutustilanteesta 8.10.2023 Tommy Hellstenin kotona järjestetystä tilaisuudesta.

5.3.5 Kontrasti/yllätyksellisyys

Ihminen tavattavissa -yhteisön vuosittaisessa alumnissa Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksen ensimmäisen koulutusvuoden opiskelijat järjestävät juhlavieraille ja valmistuville terapeuteille yllätyksellisen juhlaohjelman. Joskus juoni on kätkeyty koko tilaisuuden sisälle, toisinaan ohjelma on erillinen ohjelmanumero. Ohjelman sisältö liittyy aina jollain tavalla koulutuksen sisältöön, yhteisön arvoihin, tärkeäksi koettuihin tilanteisiin tai henkilöihin.

Kuva 4. Alumnissa 2023 järjestävän koulutusryhmän opiskelijat olivat pukeutuneet tunteiksi. Kuvassa "Häpeä" jakaa juhliin tulijoille tunnekortteja, joiden avulla kannustetaan avaamaan keskusteluja muiden juhliin osallistujien kanssa.

Kuva 5. Vuoden 2022 Ihminen tavattavissa -alumnissa järjestävä ryhmä oli

pukeutunut juhlapaikan (Jollaksen kartano) aikakauden mukaisiin juhla-asuihin ja järjesti juhlayleisön teemoittamaa improvisaatioteatteria perustuen pukeutumisessa näkyvien roolien esittämänä.

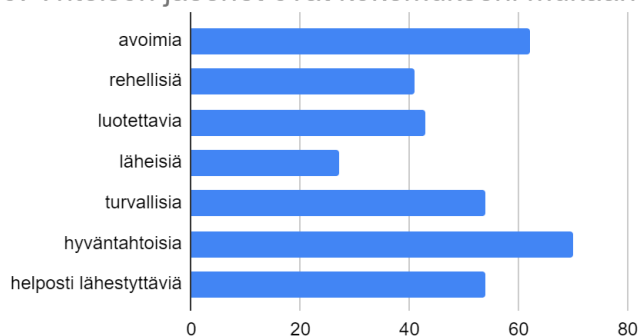

Kuva 6. Vuoden 2021 Alumni järjestettiin poikkeuksellisesti Koronapandemian vuoksi syyskuussa. Tässä alumnissa juhlayleisöä viihdytti virtahepokuoro, Tommy Hellstenin ensimmäisen Virtahepo olohuoneessa -teoksen (Hellsten 1991) ja Tommy'n teoksen ilmestymisestä alkaneen 30-vuotisen kirjallijauran innostamana.

5.3.6 Vuorovaikutus

Ihminen tavattavissa -koulutusohjelma kehittää vuorovaikutus- ja kohtaamistaitoja. Kyselytutkimuksessa Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenet kokivat muut yhteisön jäsenet hyväntahtoisina 83,3 %. Hyväntahtoisuuden kokemus perustuu luottamukseen ja hyväksyvään läsnäoloon. Koulutuksessa opitut taidot näkyvät selkeästi myös yhteisön jäsenten välisessä vuorovaikutuksen kokemuksessa.

5. Yhteisön jäsenet ovat kokemukseni mukaan

Kuvio 8. Kyselytutkimuksen kysymys numero 5 (n=84). Kokemus muista yhteisön jäsenistä.

Jo aikaisemmin todettiin, että vuorovaikutuksen esteenä on usein ulkopuolisuuden kokemus, jonka asiantuntijat liittävät häpeään tunteeseen. Myös ulkopuolisuuden tunnetta koettiin, vaikka pääosin vastaajat kokivatkin tilaisuuksissa ryhmään liittymisen helpoksi ja turvalliseksi. Nämä kolmen kyselytutkimukseen vastanneen Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenen vastaukset kertovat ulkopuolisuuden tunteesta ja häpeästä:

”Sisäisen kysymyksen saanko olla olemassa, riitänkö - häpeä - aktivoituu – prosessi on vauhdissaan, mutta nämä ilmentymät tulevat. Koen että muut ovat parempia kuin minä, en uskalla välttämättä käydä kaikkien kanssa keskusteluja, sillä koen, että heitä ei kiinnosta, ehkä tämä tuntemus tulee myös siitä, kun tapaamisissa on ollut kerralla todella paljon väkeä, tulee massaan uppoamisen kokemus”

”Ekassa alumnissani ulkopuolisuuden tunne oli vielä melko vahva, koska omasta ryhmästäni oli hyvin vähän osallistujia ja tilaisuus ehkä luonteeltaan koulutusryhmien ja vanhojen tuttujen kesken sisäänlämpiävä - siinä missä sellaiset ryhmät, joista oli moni paikalla, olivat hyvin kiinteitä, yksinäisenä jäikin helposti yksin ja näiden kiinteiden ryhmien sisään tuntui kovin vaikealta uida. Tilaisuuksissa kannattaisi ottaa huomioon tällaisten tyyppisesti uusien osallistujien viihtyvyys, joilla ei ole omaa koulutusryhmää tukena.”

”Olen myös tuntenut joskus katsovani ulkopuolelta ja tuntenut oloni ulkopuoliseksi tarkkailijaksi. Vahvaan ryhmien tunneyhteyteen ei ole aina ollut helppo asettua, jos oman ryhmän jäseniä ei ole ollut paikalla.”

Vastauksista voi tulkita, että oman koulutusryhmän opiskelijoiden läsnäolo Ihminen tavattavissa -yhteisön tapaamisissa luo turvallisuuden tunnetta ja vähentää ulkopuolisuuden tai häpeän tunteen kokemusta. Niin ikään vastauksista voi päätellä, että ulkopuolisuuden tunne aktivoituu helpommin koulutuksen alkuvaiheessa olevien opiskelijoiden keskuudessa.

5.3.7 Kokemuksen syvyys

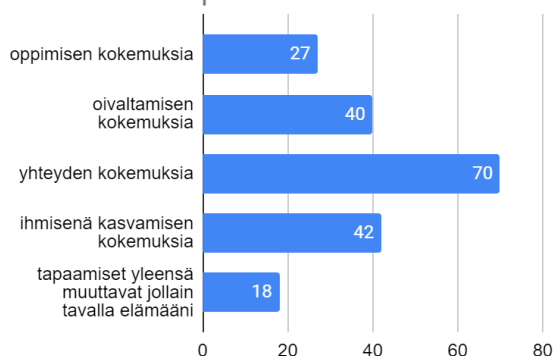
Ihminen tavattavissa -yhteisön alumneissa järjestelyvastuu paikan päällä on pääosin järjestävien koulutusryhmien vastuulla ja vastuu on hoidettu hienosti osallistujien vastaanottamisella, ohjelmallisen osuuden juontamisella ja tarvittavien opastusten järjestämisellä osallistujille.

Varsinaista osallistujille kohdennettua ja osallistavaa ohjelmaa on tilaisuuksissa ollut tähän mennessä vain vähän. Vuorovaikutus tilaisuuksissa on perustunut osallistujien oma-aloitteisuuteen.

Kyselyyn vastanneista Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenistä 33,3 % koki oppineensa asioita yhteisön tapaamisissa. Elämyskolmiomallin (Kuvio 2.) mukaisen ylimmän, henkisen tason ja henkilökohtaisen muutoksen Ihminen tavattavissa -yhteisön tilaisuuksissa koki kyselyyn vastanneista 22,2 %. Nämä kokemukset perustuvat siis tilaisuuksiin osallistuneiden oma-aloitteiseen vuorovaikutukseen, jota kyselyn tulosten perusteella toivotaan vaalittavan.

Kaikki yhteisöllinen toiminta on jollain tavalla seurausta yhteisön kulttuurista. Ihmisellä on luontainen tarve yhteisöllisyyteen. Systeemiälykäs johtaja ymmärtää työterveyslaitoksen mukaan inhimilliset muuttujat ja tunnetason tekijät olennaisiksi yhteisöllisiksi tekijöiksi (Työterveyslaitos 2024).

8. Yhteisön tapaamiset antavat minulle

Kuvio 7. Kyselytutkimuksen kysymys numero 8 (n=81). Vastanneiden henkilöiden näkemys Ihminen tavattavissa -yhteisön tapaamisten merkityksestä heille itselleen.

6 Ehdotuksia yhteisön osallisuuden johtamiseen

Dialogissa asiakkaiden: opiskelijoidemme ja valmistuneiden terapeuttien, tulee usein esiin yhteisen arvopohjan, läsnäolon ja luottamuksen luoma psykologisen turvallisuuden kokemus. Kyselytutkimuksen tulokset olivat odotettuja. Avoin yhteisö antaa paljon palautetta ja lähtökohtaisesti palaute on positiivista, rakentavaa ja eteenpäin vievää. Monet asiakkaiden tärkeät palautteet ovat muokanneet toimintaamme ja viestintäämme. Päätöksenteko ja muutosten implementointi ovat pienessä yrityksessä nopeita ja suurin osa ehdotetuista käytännön uudistuksista on voitu toteuttaa välittömästi ilman hidasta päätöksenteon prosessia. Palautteen kuuleminen ja toivottujen muutosten toteutus lisää yhteisöllistä luottamusta.

Haastatteluissa esiin noussut yhteisöllisen toiminnan vähäisyys (ammatillista edunvalvontaa tai jäsenistölle suunnattuja lisäkoulutuspalveluja lukuun ottamatta) muiden vapaan terapiakoulutuksen kentän toimijoiden organisoimana osoittaa, että yhteisöllisyyttä tulisi kehittää ja vaalia, koska se voidaan todeta ainutlaatuiseksi, kilpailutekijäksi ja vetovoimatekijäksi koulutuksessamme. Tilaisuudet, joissa yhteisömme voi aidosti kohdata ovat toivottuja ja odotettuja, niihin halutaan osallistua ja tunnelma on poikkeuksetta kokonaisuutena lämminhenkinen, valoisa ja läheinen.

Tilaisuuksilla, aidoilla kohtaamisilla, on myös suuri merkitys yhteisöllisyyden kokemuksen syvyyteen. Kohtaamiset näkyvät yhteisön sisäisessä vuorovaikutuksessa ja viestinnässä kokemuksista yhteisön ulkopuolelle vielä pitkään järjestettyjen tilaisuuksien jälkeenkin. Koko yhteisölle suunnattuja tilaisuuksia olisi jatkossa hyvä järjestää kahdesti vuodessa. Toisen vuosittain järjestettävän yhteisön tapahtuman teemana on luonnollisesti säilytettävä perinteinen valmistuneiden opiskelijoiden alumnijuhla.

Ihminen tavattavissa -yhteisön koko tulee kasvamaan nykyisen n. 350 jäsenen yhteisöstä liki 1000 jäsenen yhteisöön seuraavan viiden vuoden aikana. Fasilitoitu työpaja toi menetelmistä selkeimmin minulle esiin yhteisömme yhteisen kuvan ja yhteisöämme kuvaavat elementit. Sekä kyselytutkimuksessa, että fasilitoidussa työpajassa tuli esille selkeitä yhteisöllisiä tarpeita. Ihminen tavattavissa -yhteisön jäsenet ymmärtävät ja tunnistavat koulutuksen myötä helposti omat tarpeensa ja osaavat tuoda ne esille. Tarpeiden kartoittamista on hyvä jatkaa ja ymmärtää vielä syvemmin ja yksityiskohtaisemmin mitä annettavaa yhteisöllä ja yhteisön toiminnalla voisi olla näiden tarpeiden täyttymisessä.

Työpajassa minut yllätti kaikesta huolimatta sitoutuneisuus yhteisöön ja selkeä tarve toiminnan kehittämiseksi sekä kohtaamisen mahdollistajana, että ammatillisesti valmistuneille terapeuteillemme. Pohjoisen työpajaan osallistujat eivät olleet pelkästään pohjoisen alueen toimijoita, vaan osallistujia oli myös Varsinais-Suomesta ja Uudeltamaalta. Kirjoitukseni sosiaalisen median suljetussa ryhmässä järjestämästämme tilaisuudesta Posion toimipisteessä synnytti heti seuraavana päivänä innokkuutta järjestää kokoontumisia myös Kymenlaaksossa, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Näille alueille ilmoitettiin kirjoitukseni jälkeen koulutusohjelmamme suorittaneet henkilöt organisoimaan toimintaa. Käynnistettäessä alueellista toimintaa voidaan hyödyntää pohjoisen työpajan mallia ja menetelmiä alueellisten tarpeiden määrittelyyn.

Innostus ja kiinnostus alueellisen toiminnan käynnistämiseksi on otettava vakavasti ja organisoimisen tukemiseksi on toimittava. Yhteisön jäsenmäärä on jo niin suuri, että alueelliseen toimintaan on mahdollista syntyä sopivan kokoisia ryhmiä Ihminen tavattavissa -yhteisöllisyyttä vaalimaan. Yhteenkuuluvuuden ja

luottamuksen vaaliminen ja yhteisön toiminnan valtakunnallinen ja kokonaisvaltainen kehittäminen onkin aloitettava nyt.

6.1 Yhteisön johtamisen roolien selkiyttäminen

Yhteisön johtamisella on suuri merkitys yhteisöön sitoutumiselle. Ihminen tavattavissa -yhteisön johtohahmona toimii Ihminen tavattavissa -koulutusohjelman perustaja Tommy Hellsten. Tommy on tärkeä keulahahmo henkilönä ja koko koulutuksen filosofian ja arvopohjan luojana. Operatiiviseen toimintaan tai -johtamiseen hän ei osallistu. Liiketoiminnan ja yhteisön johtamisen vastuu kuuluu Tommy Hellsten -instituutti Oy:n toimitusjohtajalle.

Johtaja voi edistää osallisuutta viestinnällä. Ryhmään tai yhteisöön liittymisen kynnystä voi madaltaa avoimuuden ja hyväntahtoisen keskustelukulttuurin vaalimisella Ihminen tavattavissa -yhteisön suljetussa Facebook-ryhmässä. Jokainen koulutuksen aloittava saa kutsun liittyä ryhmään. Osallisuuden kokemusta voi vielä vahvistaa toivottamalla uudet yhteisön jäseniksi liittyvät tervetulleeksi ryhmässä.

Sosiaalisen media ryhmässä johtaja voi myös syventää osallisuuden kokemusta ja rohkaista omilla kirjoituksillaan ja kyselyillä yhteisön jäseniä kertomaan itsestään ja toiveistaan. Johtajalla on tärkeä rooli näiden keskustelujen ylläpitäjänä ja toiveiden kuuntelijana. Esitettyihin toiveisiin tulee tarttua ja viedä toiveet operatiiviseen toteutukseen mahdollisuuksien mukaan. Toteutuneet teot edistävät luottamusta, uskallusta ja avoimuutta yhteisössä.

Niin johtohahmon kuin operatiivisen johtajakin on oltava yhteisölle näkyviä. On tärkeää, että johtaja on mukana yhteisölle järjestettävissä tapahtumissa. Tapahtumissa on tärkeää kuulla ja kohdata yhteisön jäseniä. Tapahtumat ovat paikkoja, joissa on sosiaalisen median tavoin mahdollista madaltaa liittymisen kynnystä avoimella vuorovaikutuksella ja uteliaisuudella.

Alueellinen käynnistettävä yhteisön toiminta mahdollistaa yhteisön jäsenten ottamisen mukaan päätöksentekoon. Alueellisista tarpeista voi syntyä toimintaa,

jonka sisällöstä ja toteutuksesta yhteisön jäsenet vastaavat itse. Yhteisön johtajan tehtävä on olla tukemassa oma-aloitteisuutta ja toimintaa ja toimia omalta osaltaan toteutuksen mahdollistajana. Alueellinen yhteisöllinen toiminta tuo arvopohjaa lähemmäksi arkipäivää ja yhteisön jäseniä ja välittyy silloin enemmän myös yhteisön ulkopuolelle vetäen puoleensa uusia yhteisön jäseniä.

Alueellisen toiminnan kehittäminen avaa mahdollisuutta päätöksenteon vastuun siirtämisestä alueellisille toimijoille. On tärkeää olla säännöllisesti tekemisissä alueella toimivien yhdyshenkilöiden kanssa dialogisesti ja ryhmässä ja ymmärtää heidän kehittämistarpeensa ja -toiveensa omilla alueillaan. Toiminnan kehityksessä on tarkasteltava tästäkin näkökulmasta johtajuuden tarvetta alueellisen toiminnan tukemisessa.

6.2 Kokemuksen johtamisen ymmärtäminen

Kokemukseen vaikuttaminen tapahtuu aina vuorovaikutuksessa. Kokemukseen voi vaikuttaa kaikenlaisella viestinnällä, olemalla tavoitettavissa, kuulemalla, uteliaisuudella ja avoimuudella. Kokemukseen voi vaikuttaa, mutta sitä ei voi ennalta määrätä tai päättää, koska se on aina kokijalleen yksilöllinen ja asettuu suhteessa kokijan omaan kokemushistoriaan.

Johtaja voi kehittyä kokemuksen johtamisessa itsetuntemuksen kautta, tutkimalla ja ymmärtämällä omaa osuuttaan vuorovaikutuksessa. Kokemuksen johtaminen ja kokemuksen johtamisessa kehittyminen vaatii poikkeuksetta aikaa olla läsnä niissä tilanteissa, joissa kokemuksia syntyy. Vuorovaikutuksessa ja yksilöllisyyden kokemuksessa johtajan rooli on olla utelias ja vapaa ennakkokäsityksistä tai tulkinnoista. Johtaja voi kannustaa ja olla läsnä omalla aitoudellaan ja omalla tarinallaan asettumalla ihmisenä rinnalle ilman johtajuuden asemaa.

Kiinnostus toisesta ihmisestä herättää motivaation olla vuorovaikutuksessa, asettua dialogiin. Kuuntelu ja läsnäolo valpastuttaa ja aktivoi syventämään yhteyttä vuorovaikutuksessa. Psykologinen turvallisuuden tunne rentouttaa ja an-

taa tilan oppimiselle. Yhteinen oppiminen vuorovaikutuksessa lähentää ja mahdollistaa yhteisen kokemuksen, jonka yhteinen sanoittaminen synnyttää luottamuksen ja mahdollistaa muutoksen.

7 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tekeminen on ollut minulle tärkeä henkilökohtainen prosessi, jossa olen pohtinut omaa rooliani, toimenkuvaani ja tehtävänkuvani kehittämistä kasvaneen yrityksen ja kasvavan Ihminen tavattavissa -yhteisön tarpeisiin. Tärkein tehtäväni aiempien työvuosieni aikana on ollut luoda ja kasvattaa liiketoiminnallinen perusta Ihminen tavattavissa -koulutusohjelmalle. Kun välittämiä kasvutarpeita olemassaolon varmistamiselle ei juuri nyt ole, on ollut mahdollista syventyä koulutuksen ympärillä olevan toiminnan kehittämiseen.

Tutkimustyö ja tulosten analysointi on ollut tärkeä osa prosessiani, vaikka tutkimuksen tulokset olivat minulle odotettuja. Työvuosieni aikana minulle oli syntynyt ymmärrys yhteisön merkityksestä ja edelleen kasvavasta tarpeesta yhteisöön kuulumiselle ja yhteisön toiminnalle. Tutkimustyö vahvisti ja syvensi kokemuksellista ymmärrystäni yhteisön merkityksestä. Fasilitoidun työpajan anti oli niin merkittävä, että jos tekisin tämän työni uudestaan, aloittaisin aineiston keräämisen järjestämällä ensin työpajoja ja kuulemalla ja kartoittamalla vielä enemmän yhteisön yhteisiä ja yhdistäviä motivaatiotekijöitä. Kyselylomakkeen rakentaisin syventämään ymmärrystä työpajojen aineistoa.

Ymmärrän opinnäytetyöprosessini ja -aineiston myötä myös, että johtajuuden odotukset ovat yleisesti murroksessa. Hierarkiasta johtajuusmallia on jyrännyt vahva psykologisen turvallisuuden odotus ja vaade inhimillisestä vuorovaikutteisesta johtamisesta. Voisiko olla, että se toimiva, turvallinen ja selkeä johtajuuden malli löytyisi näiden kahden ääripäitä edustavan esimerkin välistä?

Osallisuuden johtamisen tapa on moderni ja sopii sekä vapaaehtoisuuteen perustuvien yhteisöjen tai yhdistysten että työyhteisöjen johtamisen malliksi. Myös yhteisöjen johtamisessa johtajalla on tärkeä rooli avoimuuden, oikeudenmukaisuuden sekä selkeiden ja ymmärrettävien rakenteiden luomisessa.

”Miksi olemme tässä joukkueena tekemässä tätä juttua, mikä sitoo meidät yhteen. Uraportilla kiipeäminen on voinut ennen riittää, mutta nyt täytyy oikeasti ruveta johtamaan, jotta motivoi työntekijöitä.” Kysyy oivallisesti myös johtajuusvalmentaja Kirsti Elina Kallio Talouselämä-lehden haastattelussa (Munkki, 2024).

Opinnäytetyöprosessini herätti minussa kiinnostuksen tutkia ja ymmärtää vielä syvemmin ryhädynamiikkaa ja systeemistä johtamistapaa. Uskon, että näiden johtamistapojen merkitys korostuu yhä enemmän heterogeenisissä ja määrääkäsissä, esimerkiksi kulttuurituotannon, organisaatioissa. Ryhädynamiikan ja systeemisen johtamistavan myötä voisimme ymmärtää enemmän yksilöiden sijaan yhteisön voimavarojen tukemista, tuloksellisuuden mahdollistamista ja ryhmään liittymisen kynnysten madaltamista.

Ihminen tavattavissa -yhteisön johtaminen ja yhteisön toiminnan kehittäminen vahvistavat ihmisyyttä kunnioittavaa arvopohjaa sekä yhteisön sisällä, että sen ulkopuolella ja ehkäisevät Ihminen tavattavissa -terapeuttien ITT® työn ammatillista yksinäisyyttä. Sosiaalisesti kestävä johtajuus luo hyvinvointia yhteisössä ja edistää yhteisömme ammattilaisten toimesta hyvinvoivia yhteisöjä myös oman yhteisömme ulkopuolella.

Yhteiskunnassamme tarvitaan yksilöiden välille liittymäpintojen määrittelyä ja pohdintaa jokaisen organisaation yksilöllisistä, yhteisesti motivoivista ja yhdistävistä tekijöistä. On ymmärrettävä laajemmin ja moninäköalaisemmin niitä yhdistäviä tekijöitä, joka tekevät jokaisesta yhteisöstä ainutlaatuisen ja ovat juuri niitä tekijöitä, joiden vuoksi tahdomme liittyä ja edustaa juuri kyseisiä yhteisöjä.

Tämä työ on pohtinut yhden yhteisön liittymäpintojen, kehittämisen ja palvelemisen näkökulmia, mutta toivon sen olevan hyödyllinen myös laajemmin kulttuurituotannon kentälle. Toivon, että elämiskolmion myötä kukin saa välineitä arvioida kokemuksen syvyyttä niissä, asiakas- tai yleisöryhmissä, joissa toimii tuottajana tai johtajana ja voisi tämän opinnäytetyön siivittämänä hyödyntää osallisuuden portaita määritellesään oman yhteisönsä merkitystä tekijöilleen.

Lähteet

- Flemming, L. & Ojamaa, I. (2023). Lapsuudessa ja nuoruudessa syntyneen häpeän tunteen suhde yksilön elämänvalintoihin aikuisuudessa: 3 aikuisen kokemuksiä häpeästä. Pro Gradu. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/87061/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-202305223135.pdf?sequence=1>
- Halttu J. (2014). Mentor-koulutuksen tuottama kokemuksellinen muutos itsestä : fenomenologinen tutkimus. Pro Gradu. <https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/60984>)
- Jarva, V. (2000). Mitä ovat uudet heimot? [digijulkaisu] https://www.academia.edu/4426080/Mit%C3%A4_ovat_uudet_heimot_2000?email_work_card=reading-history
- Lehtonen, H. (1990). Yhteisö. Vastapaino
- Lindroos, H. & Segercrantz U. (2009). Yksilöksi ryhmässä. Palmenia
- Munkki, K. (2024). Hyvästi, pitkät palkkasuhteet? Radikaali murros moukaroi pian suomalaista työmarkkinaa – ”Hallituskin vetää vain päätä pensaaseen” [digijulkaisu] <https://www.talouselama.fi/uutiset/hyvasti-pitkat-palkkasuhteet-radikaali-murros-moukaroi-pian-suomalaista-tyomarkkinaa-hallituskin-vetaa-vain-paata-pensaaseen/8097e806-f470-4565-bfbe-2d6e9f022c2c>
- Ojasalo, K. & Moilanen, T. & Ritolahiti J. (2021). Kehittämistyön menetelmät. Sanoma Pro
- Opetushallitus. (2024). Opetushallituksen määritelmä yhteisöllisyydestä. [digijulkaisu] <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/yhteisollisyys>
- Seppälä, M. & Raulo, A. (2023). Johda kokonaisuutta älä osia. [digijulkaisu] Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 323
- Sitra. (2024). Sitran näkökulma yhteisöllisestä yhteiskunnasta. [digijulkaisu] <https://www.sitra.fi/aiheet/yhteisollisyys/#yhteisollisyys-ruokkii-uusia-toimintatapoja>
- Shier, H. (2001). Pathways of Participation: Openings, Opportunities and Obligations. Children and Society. [digijulkaisu] https://www.researchgate.net/publication/233551300_Pathways_to_participation_Openings_opportunities_and_obligations
- Tarssanen, S. (2009). Elämystuottajan käsikirja. Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus LEO
- Tieteen termipankki (2024). Kokemuksen määrittely. www.tieteentermipankki.fi

Työterveyslaitos. (2024). Mitä on systeemiäly? [digijulkaisu] <https://www.ttl.fi/op-pimateriaalit/onnistu-turvallisuudessa/2-mita-on-systeemialy>

Wikipedia (2024). Kokemuksen määrittely. www.fi.wikipedia.org

Aineisto

Asiantuntijahaastattelujen tausta-aineisto

Tommy Hellsten –instituutti Oy www.ihminentavattavissa.fi

Lyhytterapiainstituutti www.lti.fi

Lyhytterapiayhdistys www.lyhyterapiayhdistys.fi

Ratkes ry. www.ratkes.fi

Psykosynteesiterapia www.unitedmindsdotme.wordpress.com

Helsingin psykoterapiainstituutti www.psykoterapiakoulutus.fi

Hahmoterapiayhdistys www.hahmoterapia.fi

Logoterapiainstituutti www.logoterapia.fi

Logoskahvilat <https://www.munoulu.fi/kulttuuri/logoskahvilassa-pohditaan-el%C3%A4m%C3%A4n-tarkoitusta-ja-hetkien-merkityst%C3%A4/2.3.7>.

Tiedostamisen ja systeemisten terapioiden instituutti <https://ioast.newzenler.com>

Osallistumisen kokemukseni Ihminen tavattavissa -yhteisössä

Hei! Tämä kysely on osa opinnäytetyötäni Metropolia Ammattikorkeakoulun Ylempää kulttuurituottajan ammattikorkeakoulutukintoa varten. Opinnäytetyöni painottuu Ihminen tavattavissa yhteisömme osallistumisen kokemuksen ymmärtämiseen, kehittämiseen ja johtamiseen. Kaikki vastaukset kerätään anonyyminä yhteisömme sisältä. Osallistuminen on vapaaehtoista. Opinnäytetyöni julkaistaan ensi vuoden aikana Metropolian theseus - opinnäytetyökirjastossa.

Kiitos, kun autat minua onnistumaan opinnäytetyössäni ja annat vastauksillasi tärkeää informaatiota Ihminen tavattavissa -yhteisön toiminnan kehittämisessä.

Toivon vastauksianne sunnuntaihin 14.1.2024 mennessä. Lempeää joulua ja rauhallista vuodenvaihdetta toivoo Taina.

[GPDR -seloste tutkimusaineiston käsittelystä](#)

---

* Pakollinen kysymys

1. 1. Olen *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kasvuohjelman opiskelija
- Terapiakoulutuksen opiskelija
- Kasvuohjelmassa opintoni päättänyt
- Ihminen tavattavissa -terapeutti ITT®

2. 2. Olen opiskellut *

Merkitse vain yksi soikio.

- 0-5 vuotta sitten
- 6-10 vuotta sitten
- 11-16 vuotta sitten

3. 3. Olen osallistunut *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Alumniin
- Heimotapaamiseen
- Yhteisön yhteiseen etätapaamiseen (Tommy'n luento tai terapiakoulutuksen esittely)
- En ole osallistunut yhteisön yhteisiin tapaamisiin

4. Jos et ole osallistunut yhteisön tapaamisiin, kerrotko miksi et ole?

---

5. 4. Osallistuessani olen kokenut, että

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- tapaaminen on ollut ainutlaatuinen
- ei ole muita tilaisuuksia, joissa olisi ollut samanlainen tunnelma
- ei ole muita yhteisöjä, joissa olisi samankaltainen tunnelma
- Muu: _____

6. 5. Yhteisön jäsenet ovat kokemukseni mukaan

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- avoimia
- rehellisiä
- luotettavia
- läheisiä
- turvallisia
- hyväntahtoisia
- helposti lähestyttäviä
- Muu: _____

7. 6. Yhteisön tapaamisissa tahdon

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- kohdata oman koulutusryhmäni opiskelijoita
- tutustua muiden koulutusryhmien opiskelijoihin
- tavata ennestään tuttuja yhteisön jäseniä
- keskustella valmistuneiden Ihminen tavattavissa -terapeuttien ITT® kanssa
- keskustella Tommy Hellsten -instituutin kouluttajien kanssa
- tahdon tavata Tommy Hellstenin
- Muu: _____

8. 7. Tilaisuuksissa koen

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- turvaa
- läheisyyttä
- tulevani nähdä ja kuulla
- hyväntahtoisuutta
- iloa
- surua
- luottamusta
- uteliaisuutta
- innostusta
- kiinnostusta

9. Kuvaile tähän vielä omin sanoin halutessasi mitä muita tunteita yhteisön tapaamiset sinussa herättävät.

---

10. 8. Yhteisön tapaamiset antavat minulle

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- oppimisen kokemuksia
- oivaltamisen kokemuksia
- yhteyden kokemuksia
- ihmisenä kasvamisen kokemuksia
- tapaamiset yleensä muuttavat jollain tavalla elämääni

11. 9. Yhteisön tapaamisissa

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- koen kuuluvani Ihminen tavattavissa -yhteisöön
- minun on helppo liittyä muiden tapaamiseen osallistuvien joukkoon
- koen, että minut kohdataan yhteisön tapaamisissa
- koen, että mielipiteilläni ja sanomallani on merkitystä yhteisön tapaamisissa
- koen itseni ulkopuoliseksi yhteisön tapaamisissa
- minulla on vaikea liittyä ja olla osa Ihminen tavattavissa -yhteisöä

12. 10. Yhteisön jäsenenä

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- seuraan Ihminen tavattavissa -sosiaalisen median kanavia (IG, FB, Linked In)
- seuraan Tommy Hellstenin FB-profiilia
- seuraan "Ihminen tavattavissa -yhteisö" suljetun ryhmän päivityksiä
- osallistun mielelläni keskusteluun Ihminen tavattavissa -yhteisön suljetussa FB-ryhmässä
- kerron mielelläni näkemyksistäni, tarpeistani tai palveluistani suljetussa Ihminen tavattavissa yhteisön suljetussa FB-ryhmässä
- osallistun joskus Ihminen tavattavissa -yhteisön tapaamisiin
- osallistun aina, kun mahdollista Ihminen tavattavissa -yhteisön tapaamisiin
- kerron ystävilleni opinnoistani Tommy Hellsten -instituutissa
- kerron omilla sosiaalisen median profiileillani opinnoistani Tommy Hellsten -instituutissa
- järjestän itse rajatulle joukolle Ihminen tavattavissa -yhteisön jäseniä omia tapaamisia
- jaan mielelläni Ihminen tavattavissa -arvopohjaista tietoa tietoisuudesta, läsnäolosta ja kohtaamistaidoista sekä Tommyn kirjallisuudesta omille läheisilleni ja omilla sosiaalisen median kanavissani

13. 11. Tulevaisuudessa toivon, että

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- yhteisön tapaamisia olisi saman verran kuin nykyisin
- yhteisön tapaamisia olisi vähintään kaksi kertaa vuodessa
- yhteisön tapaamisia olisi enemmän kuin kaksi kertaa vuodessa

14. 12. Tulevaisuuden yhteisön tapaamisilta toivon

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- enemmän aikaa vapaaseen keskusteluun
- ennalta teemoitettuja ja ohjattuja tapaamisia
- luentoja tai puheenvuoroja
- yhteisön jäsenten esittelyjä
- ohjattuja ryhmäkeskusteluja ja/tai -töitä
- Muu: _____

15. Ole hyvä ja anna halutessasi vapaasti palautetta Tommy Hellsten -instituutille! Kiitos kaikki vastauksistasi.

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

Tommy Hellsten -instituutti Oy, YHTEISÖTAPAAMINEN 8.10.2023 Loviisa

Havainnot ja yhteisön vuorovaikutuksesta

Kuvahavaintojen pelkistyskoodit	
Pääkategoria	Alakategoria
1 = yksityinen	1.1. tunnetila lämmin
	1.2. tunnetila kylmä
	1.3. etäisyys läheinen
	1.4. etäisyys etäinen
	1.5. asento tarkkaavainen
	1.6. asento vetäytyvä
	1.7. katse keskittynyt
	1.8. katse harhaileva
2 = kahdenkeskinen	2.1. tunnetila lämmin
	2.2. tunnetila kylmä
	2.3. etäisyys läheinen
	2.4. etäisyys etäinen
	2.5. asento tarkkaavainen
	2.6. asento vetäytyvä
	2.7. katse keskittynyt
	2.8. katse harhaileva
3 =ryhmä	3.1. tunnetila lämmin
	3.2. tunnetila kylmä
	3.3. etäisyys läheinen
	3.4. etäisyys etäinen
	3.5. asento tarkkaavainen
	3.6. asento vetäytyvä
	3.7. katse keskittynyt
	3.8. katse harhaileva

FASILITOIDUN TILAISUUDEN SUUNNITELMA

Taina Arjanne

1. TYÖPAJAN IDEA & KESKEINEN TAVOITE

Tavoitteena on kartoittaa Ihminen tavattavissa -yhteisön alueellisia tarpeita kohtaamiselle ja tilaisuuksille.

2. AJANKOHTA

3.4. kello 17:30 - 20:30

3. TILA

Työpaja toteutetaan Tommy Hellsten -instituutti Oy:n Posion toimipisteessä osoitteessa Suopolku 1, Posio

4. OSALLISTUJAT

Osallistujina ovat Tommy Hellsten -instituutin kouluttaja Leena Tåg ja Ihminen tavattavissa -yhteisön jäseniä, opiskelijoita ja valmistuneita terapeutteja, jotka vaikuttavat Pohjois-Suomen alueella. Osallistujia on yhteensä noin 8 henkilöä.

5. TYÖPAJAN OHJELMA

17:30 - 18:00	Kahvi/Tee -tarjoilu (tarjoilun hoitaa Valkean Peuran Valtakunta)
18:00 - 18:30	Alkurinki/vertaiskeskustelu läsnäoleva kuuntelu kuulumisista (kuuluu Tommy Hellsten -instituutin koulutuskonseptiin.)
18:30 - 19:30	Tulevaisuuden muistelu - työkalun avulla fasilitoitu keskustelu tarpeista ja toiveista alueelliseen Ihminen tavattavissa -yhteisön toimintaan.
19:30 - 20:00	Kehittämistyön yhteenveto ja jatkotoimenpiteistä sopiminen
20:00 - 20:30	Vapaa keskustelu osallaistujien kesken

6. LOPPUTULOS

Lopputuloksena syntyy näkemys siitä tarvitaanko yhä kasvavassa yhteisössä alueellista toimintaa vai jatketaanko yhteisön toimintaa ainoastaan valtakunnallisella tasolla.

FASILITOIDUN TILAISUUDEN RAPORTTI

Taina Arjanne

Ihminen tavattavissa -yhteisön tapaaminen 3.4. kello 17:30-20:30 Posion toimitiloissa.

Läsnä

Leena Tåg, Ihminen tavattavissa -ohjelman kouluttaja

Sirkku Timisjärvi, Ihminen tavattavissa -terapeutti ITT ®

Sirpa Sallanko, Ihminen tavattavissa -terapeuttiharjoittelija

Mira Oikairainen, Ihminen tavattavissa -terapiakoulutuksen opiskelija

Teuvo Timisjärvi, Ihminen tavattavissa -kasvuohjelman suorittanut

1. Suunnitteluprosessin arviointi

Suunnitteluprosessi oli helppo. Teimme suunnittelun yhdessä Ihminen tavattavissa -ohjelman pitkäaikaisen kouluttajan Leena Tågin kanssa. Olimme jo etukäteen sopineet, että Leena tulee vierailemaan elokuussa 2023 perustetulla Posion toimipisteellämme, mutta tilaisuuden ohjelma oli vielä avoin, vaikka olimmekin jo tiedottaneet yhteisön jäsenille tapaamisesta.

Ihminen tavattavissa -yhteisössä on tällä hetkellä noin 340 jäsentä: Ihminen tavattavissa -koulutusohjelman opiskelijoita, ohjelmassa opiskeleita ja valmistuneita Ihminen tavattavissa -terapeutteja ITT ®. Toivoimme keskustelua siitä, mitä tarpeita tai odotuksia yhteisömme jäsenillä on uutta toimipaikkaamme kohtaan, yhteisön toimintaan liittyen ja mahdolliseen alueelliseen toimintaan liittyen.

Yhteisömme jäsenistä noin 100 osallistuu aktiivisesti yhteisölle vuosittain järjestettäviin tapahtumiin. Tulevaisuudessa yhteisön jäsenten määrä kasvaa noin 80:llä henkilöllä vuosittain (aloittavia opiskelijoita on vuosittain noin 100 ja aloittavista opiskelijoista noin 80 liittyy jäseneksi yhteisöön).

Totesimme, että on tärkeää pohtia jäsenmäärän kasvun myötä syntyviä tarpeita ja toimintaa ja rakensimme tilaisuuden ymmärtääksemme näitä tarpeita, jotka liittyvät myös opinnäytetyöni aihepiiriin.

Sovimme, että Leena aloittaa tilaisuuden ohjaamalla toiminnallisen alkuringin. Alkuringin jälkeen minä fasilitoin tarpeiden ja toiminnan kartoituksen tulevaisuuden muistelu -menetelmän avulla ja vedän yhteen menetelmän kautta syntyneet ideat ja ajatukset ja lopuksi Leena päättää illan ohjaamalla loppuringin osallistujille.

2. Työpajan toteutus

Olin tilannut tarjoilut etukäteen paikalliselta catering-yritykseltä. Meillä oli riittävästi aikaa valmistautua iltaan ja järjestellä tila valmiiksi tilaisuuteen saapujia varten.

Tilaisuuteen saavuttiin etuajassa noin puoli tuntia ennen ohjelman alkua. Ja ohjelma oli mahdollista aloittaa sovittuun aikaan. Koska osallistujat eivät tunteneet aiemmin toisiaan haluttiin vielä ennen tilaisuuden alkua vaihtaa alkurinki toiminnalliseksi.

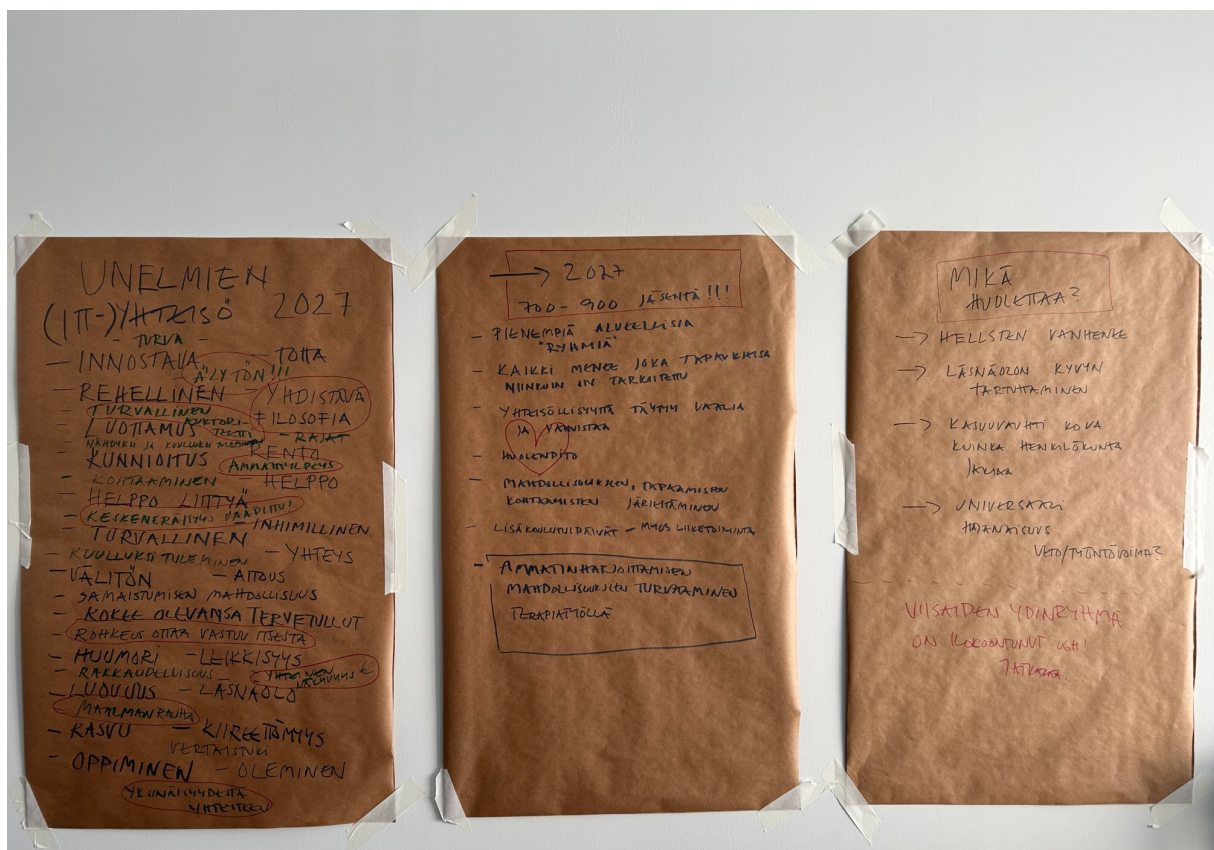
Toiminnallisessa alkurungissa käytettiin ”kolmen tuolin” -tekniikkaa. Jokainen asetti vuorollaan kolme tuolia tilaan haluamiinsa kohtiin. Ensimmäisessä tuolissa asetettiin tunnetilaan koulutuksen alussa. Toisessa tuolissa Ihminen tavattavissa -koulutuksen ensimmäisen kahden vuoden koulutus: kasvuohjelma päättyi ja siirryttiin seuraavaan tuoliin ja muistelemaan, mikä tunnetila oli Ihminen tavattavissa -koulutuksen seuraavaan kahden vuoden osion: terapiakoulutuksen alussa. Viimeisessä, kolmannessa tuolissa asetettiin tähän hetkeen.

Toiminnallinen alkurinki oli hyvin vaikuttava ja Leena psykoterapeuttina ja psykodraamaohjaajana oivalluttava ja ammattimainen ohjaaja. Kaikkien meidän tilaisuuteen osallistujien suoritukset olivat uniikkeja ja upeita. Kaikkien suoritusten seuraaminen lähensi ja yhdisti tilaisuuteen osallistujia.

Rinki venyi pienen tauon kanssa tunnin mittaiseksi, joten jäimme aikataulusta jälkeen tässä vaiheessa 30 minuuttia.

Tulevaisuuden muistelu alkoi kello 19:00 pienellä alustuksella Ihminen tavattavissa -yhteisöstä, yhteisön koosta ja kasvusta sekä opinnäytetyön kyselyn yhteisön toimintaan liittyvistä tuloksista. Kolme kysymystä asetettiin seuraavasti.

1. Kysymys: Millainen olisi tulevaisuuden Ihminen tavattavissa -yhteisö, jossa haluan olla mukana ja johon haluan liittyä?

2. Kysymys: Mitä pitäisi tapahtua, että meillä olisi vuonna 2027 sellainen yhteisö, jossa nämä listatut toivomamme asiat voisivat toteutua?

3. Kysymys: Mikä minua huolettaa? Mikä voisi estää unelmiemme yhteisön toteutumisen?

Ensimmäinen kysymys herätti vilkasta keskustelua, palaamista aikaisempiin yhteisössä koettuihin tunteisiin ja tilanteisiin ja toiveita tuleville tilaisuuksille. Toiminnallinen alkurinki ja ”kolmen tuolin” -tekniikka tuki loistavasti tämän osuuden toteutumista. Olimme jo kehollisesti käyneet tunteita herättävissä tilanteissa ja kokemuksissa. Olimme siis koko kehollisesti valmiit heittäytymään tulevaisuuden yhteisöön, jossa tahtoisimme olla mukana, kuulua ryhmään. Paperi täyttyi toiveista ja tuntemuksista todella nopeasti.

Toinen kysymys viritti ajatuksen siitä, että unelmiemme yhteisö on jo nyt sellainen joka tyydyttää tarpeemme toivotusta yhteisöllisyydestä. Jäimme pohtimaan mitä toivoisimme, että yhteisö olisi edelleen yhtä hyvä tai jopa parempi kolmen vuoden kuluttua, kun yhteisömme jäsenmäärä on mitä todennäköisemmin ja kaksinkertainen nykyiseen jäsenmäärään verrattuna. Mitä pitäisi tehdä, että ulkopuolisuuden kokemus tai yhteisöön yksilönä hukkumisen tunne ei valtaisi jäsenistöä laajemmin tai laajasti. Näitäkin kokemuksia (ulkopuolisuus ja yksilönä katoaminen) oli kirjattu yhteisön jäsenille opinnäytetyötäni varten laaditussa kyselyssä. Toimenpiteinä toivottiin erityisesti yhteisön arvojen ja filosofian vaalimisesta, yhteisöstä huolen pitämistä ja alueellista toimintaa niin, että koko yhteisön ryhmään kuuluminen helpottuisi, kun tuntisi ennalta enemmän yhteisön jäseniä.

Kolmantena kysymyksenä pohdittiin erityisesti Ihminen tavattavissa -filosofian, koulutusohjelman perustajan ja yhteisön tärkeän johtajan Tommy Hellstenin ikääntyminen. Tommy on hyvin erityinen henkilö, jonka läsnäolo ulottuu kahdenkeskisestä vuorovaikutuksesta suurissakin ryhmissä hyvin yksityiseksi kokemukseksi. Tilaisuuteen osallistujia pohdittiin kuinka tämä läsnäolon kyky voisi tarttua, kuinka sitä voisi Tommyn esimerkin mukaisessa syvyydessä opettaa koulutusohjelmamme opiskelijoille. Lisäksi huolena oli Ihminen tavattavissa -koulutusohjelman viimeisimpien vuosien kasvuvauhti ja sen myötä henkilökunnan jaksaminen. Kymmenessä vuodessa kahden kouluttajan työyhteisöstä on kasvettu 11 kouluttajan ja 3 terapiakoulutuksen vakituisen asiantuntijan kouluttajayhteisöksi. Pohdittiin myös pirstaleisen maailmantilanteen ja kasvavan yksinäisyyden universaalia trendiä. Onko tuo pirstaloituminen koulutusohjelmalle tai yhteisöön liittymiselle veto- vai työntövoimatekijä?

Työpajaan käytettiin aikaa 1 tunti. Emme kirineet aikataulua tässä vaiheessa, vaan todettiin, että yhteenedolle, jatkotoimenpiteille ja loppuringille käytetään loppu puolen tunnin aika yhteensä. Kävimme läpi aiemmin tässä raportissa yhteenvetona todetut asiat ja totesimme, että teen lyhyen päivityksen illan tapahtumista kuvineen Ihminen tavattavissa -yhteisön ryhmään, jossa myös tiedustellaan kiinnostuksesta alueelliseen yhteisön toimintaan. Loppuringissä kävimme läpi jokaisen henkilökohtaiset mietteet ja tunteet tilaisuuteen liittyen. Loppuringin ohjasi Leena.

Mainitsemaani postaukseen kirjoitin seuraavana päivänä tämän tekstin:

”Meillä oli eilen illalla aivan upea Ihminen tavattavissa - yhteisön tapaaminen Posiolla

Leenan toiminnallisen ”kolmen tuolin” -alkuringin jälkeen siirryttiin miettimään yhdessä ”tulevaisuuden muistelu” -menetelmän avulla millainen olisi unelmien Ihminen tavattavissa -yhteisö vuonna 2027

Alkurinki rakensi vahvan yhteyden välillemme ja keskustelu yhteisön tulevaisuudesta oli ihanan luovaa ja moninäköalaista

3-4 vuoden kuluttua yhteisömme on ainakin kaksi kertaa nykyisen suuruinen (n. 700 - 900 jäsentä vuonna 2027). Totesimme, että yhteisö vaatii huolenpitoa ja pohdimme olisiko viisasta aloitella jo yhteisön toimintaa alueellisissa ryhmissä?

Mitä mieltä sinä olet? Mitä sitä tarvitset ja toivot yhteisöltä? Varsinais-Suomi, Pirkanmaa, Kymenlaakson ympäristö, Keski-Suomi... alueilla on jo yhteisön jäseniä ainakin n. 10 henkilön ryhmiksi

Loppuringin jälkeen kävimme saattelemassa Anttia viimeiselle matkalleen Posion hautausmaalla ja vielä tänään Leenan kanssa silittelemässä poroja Valkean Peuran Valtakunnassa.

Kiitos, kun olitte mukana: Leena, Sirkku, Teuvo, Mira ja Sirpa. Tätä lisää!"

Postaukseni poiki heti innostuksen aloittaa alueellinen toiminta Varsinais-Suomessa, Kaakkois-Suomessa ja Pirkanmaalla. Työpajan jatkotoimenpiteenä on huolehdittava nyt yhteisön suljettuun ryhmään tehdyn päivityksen lisäksi, että alueellinen toiminta voi käynnistyä.

3. Roolini prosessin vetäjänä ja työpajan fasilitoijana

Tilaisuuden fasilitointi jännitti minua paljon. Olen viimeisten työvuosieni aikana esiintynyt tai johtanut yhteisöllisesti hyvin vähän. Tuntui erityisen hienolta, että en tehnyt yksin, vaan sain tehdä yhdessä arvostamani kouluttajan kanssa.

Leena sai hyvin kopin tilaisuuden tavoitteesta ja osasi ehdottaa ja toteuttaa tavoitteeseen todella hyvin sopivan aloituksen. Emme ole aiemmin tehneet operatiivista yhteistyötä yrityksessämme, mutta kokonaisvaltaisesti hyvä keskinäinen vuorovaikutus teki tästä ihan ensimmäisestä kokemuksesta todella onnistuneen.

Uskon, että hyvä vuorovaikutus se osallistujien, että rinnallani työskentelevän kouluttajan kanssa oli avainasemassa tilaisuuden onnistumisen kannalta. Oli helppoa olla oma itseni ilman ylimääräisiä rooleja tai asettumista sen enempää osallistujien ylä- tai alapuolelle.

Arvioin, että tämä onnistumisen kokemus vaikuttaa positiivisesti myös järjestämieni tulevien tilaisuuksien fasilitointiin. Positiivinen kokemus näkyy rohkeutena, ilona ja avoimuutena työskentelyssäni.

Tilaisuuden sujuvuutta helpottava tekijä oli kaikkien osallistujien yhteinen arvopohja ja kaikkien arvostama yrityksemme ja koulutusohjelman filosofia. Yhteyden ja rohkeuden tavoittaminen on helpompaa, kun on selvää, mitä yhdessä edustamme. Sujuvuutta voi hankaloittaa tulevissa tilaisuuksissa hatara ymmärrykseni aikataulusta. Aikataulu olisi notkahtanut ellei Leena olisi ollut mukana pitämässä siitä huolta. Innostuksestani huolimatta aikataulussa on pysyttävä ja siinä minun täytyy kehittää taitojani.

Koen, että koko työpaja itsessään oli oppimismatka. Opin itsestäni, tavastani toimia, tavastani kuulla ja avata uusia näkökulmia, opin ymmärtämään yhä enemmän kuinka tärkeää ja arvojemme mukaista yhteisön toiminta on ja kuinka yhteisön toimintaa on syytä vaalia ja edistää.

4. Osallistujakokemus ja palaute

”Oli kyllä tosi hyvä ja merkityksellinen ilta! Kiitos vielä Leena ja Taina ja muutkin♥
Ilmapiiri oli vähän sama kuin Loviisassa Tommyn kotona heimotapaamisessa. On ihanaa ja merkityksellistä tulla kohdatuksi - ei ole väliä onko toisella puolella tuttu tai vieras. Uskoisin, että suuri merkitys yhteyden syntymiselle on samankaltainen matka Ihminen tavattavissa -ohjelmassa. Tätähän me pohdimmekin eilen... Suosittelen järjestämään muuallakin, ettei tarvitse tulla Posiolle asti - vaikka me kyllä vähän sovimme jo, ettei tämä ollut viimeinen kerta 🍊”

Tämä palaute on osallistujalta tilaisuutta seuraavalta päivältä kommenttina suljetussa Ihminen tavattavissa -yhteisöme ryhmässä tekemääni postaukseen.

Sen lisäksi, että tilaisuus oli kohtaamisen ja tunnelman osalta merkityksellinen ja lämmin, saimme palautetta myös siitä kuinka tärkeältä tuntui, kun yhteisön asioita sai olla miettimässä itse yhteisön edustajana eikä niin, että yrityksen tai koulutusohjelman edustajat miettivät ja kehittävät asioita itsenäisesti. Yhteisöllisen kehittämisen kokemusta pidettiin arvostavana ja kunnioittavana. Osallisuuden taso oli näin ollen aivan huipussaan.

5. Riskit

Tilaisuus oli arvopohjaltaan ja hengeltään hyväntahtoinen. Asia, jonka ympärille olimme kokoontuneet oli yhteinen ja tärkeä kaikille. Tilaisuudessa ei ollut vastakkain aseteltuja puolesta tai vastaan mielipiteitä tai näkökulmia ja kaikki osallistujat suhtautuivat jokaiseen kommenttiin, näkemykseen ja arvioon uteliaasti, hyväntahtoisesti ja yhteistä etua ajatellen.

Ymmärrän, että nämä tekijät toimivat rakennusaineina riskittömyydelle ja tilaisuuden onnistumiselle. Mikäli olisimme käsitelleet asiaa erilaisessa yhteisössä (joka ei jaa yhteiseisiä arvoja tai toimi yhteisesti ymmärretyn filosofian pohjalta) tai niin, että jonkun osallistujan yksittäinen etu olisi ollut kysymyksessä olisi tilaisuus voinut olla toisen näköinen.

Lisäksi riskinä onnistumiselle voi toimia tarve suojata itseään suhteessa muihin osallistujiin, jolloin on mahdollista, että suojautuvan ääni ja näkemys jäävät tilaisuudessa kuulematta ja osallisuuden taso alhaiseksi.

